

***Pomník k uctění památky 24 padlých občanů v 1. světové válce.
Stojí pod barokním kostelem Nanebevzetí Panny Marie v Jindřichově a byl postaven v roce
1926 podle návrhu akademického sochaře Julia Pelikána.***

(Perokresba: Martin Kantor, květen 2019)

Ročník XXXIV. / 2019, č. 1-2

10. června 2019

Oderské vrchy

VLASTIVĚDNÝ ZPRAVODAJ

SPÁLOV 2019

ODERSKÉ VRCHY, vlastivědný zpravodaj – Vychází v nepravidelných intervalech v počtu dvou dvoučísel (případně jednoho čtyřčísla) do roka v nákladu 350 výtisků. – Vydává Vlastivědný kroužek Oderských vrchů ve Spálově, okres Nový Jičín, PSČ 742 37. Redakční kruh: Mgr. Jarmila Mazáčová, paní učitelka Libuše Maršálková, Ing. Josef Vlček, Mgr. M. Richter a Ing. M. Kantor, řídí **Mgr. Jaroslava Šustková, Spálov 142**, tel. domů 556 729 705, e-mail: oderskevrchy@email.cz. – Na tento email, pokud můžete, přihlašujte a odhlašujte: Oderské vrchy – Jazyková úprava: Mgr. Jarmila Mazáčová. – Běžný účet u České spořitelny, a.s., Okresní pobočka Štefánikova 13, Nový Jičín, účet číslo 1766110339/0800. – Tisk: BL Graphic Studio Odry, Nadační 516/3. Kontakty: +420 705 105 891 / info@blstudio.cz / Po-Čt: 8-15 h, Pá: 8-12 h Roční předplatné 180 Kč, poštovné a balné 50 Kč, při dodatečném vyžádání odběru poštovné a balné 60 Kč, za dvě dvoučísla. Pokud Oderské vrchy neplatíte šekem, ale převodem z účtu, uvádějte vždy variabilní symbol, ať přesně víme, kdo zaplatil. Děkujeme.

Vážení čtenáři Oderských vrchů,

finanční náklady na papír a tiskárnu a poštovné stále narůstají, proto se naše redakční rada rozhodla navýšit roční předplatné za dvě dvojčísla o 50 Kč, či-li celkem na 180 Kč.

Děkujeme za pochopení.

Obsah

XXXIV. ročníku Oderských vrchů, číslo 1 - 2

Kašpar P. st.:	Zaniklý výletní hostinec „Na Čardě“ nad Jindřichovem	1
Brázdová M.:	Legionáři z Partutovic	13
Vlček J.:	Československé legie a legionáři na Spálovsku	20
Bechný J.:	Josef Horecký	23
Rambousek R.:	O mém otci Janu Rambouskovi	30
Luxová B.:	Za MUDr. Erichem Klučkou	39
Vlček J.:	Počasí v oblasti Oderských vrchů v roce 2018	42
Mík R.:	Život vojenský	46
Kolektiv autorů:	Rodopisná kronika a záznamy	50

ODERSKÉ VRCHY

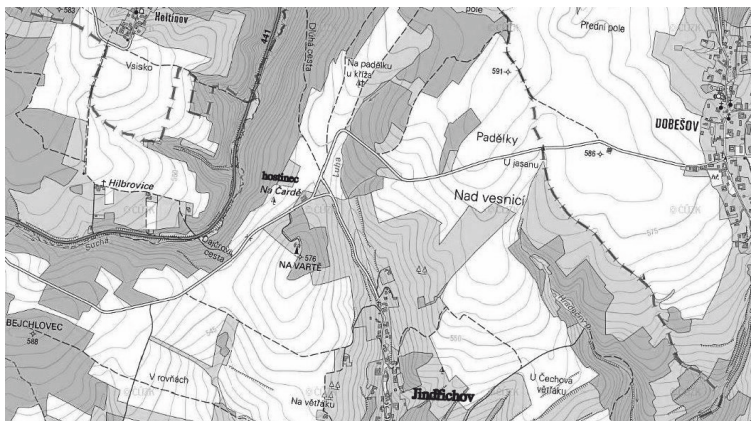
vlastivědný zpravodaj Spálova a okolí

Zaniklý výletní hostinec „Na Čardě“ nad Jindřichovem

Pavel Kašpar st.

Vydáte-li se na procházku po okresní silnici z Dobešova (Dobischwald) do Jindřichova (Heinrichswald), dojdete za 50 minut na rozcestí - samotu s pomístním názvem „Na Čardě“. Doleva pokračuje silnice do Jindřichova a doprava ke krajské silnici 441 z Oder do Potštátu. Hned za rozcestím na pravé straně stojí zemědělská usedlost¹ - bývalý výletní hostinec Na Čardě. „Čarda“ je jméno maďarského původu pro hospodu, kterou tak v 70. letech 19. století pojmenovali cikáni, kteří zde po silnici „Hradské“² často přejížděli a v lese „Bejchlovci“³ tábořili⁴. Podívovali se této stavbě a svou slovenštinou, do níž míchali maďarská slova, prohlásili: „A čo tu bude, čárda?“ Jindřichovským se tento název tak zalíbil, že samota na rozcestí se dodnes „Na Čardě“ nazývá.

Obraťme pozornost k historii samotného výletního hostince. Dne 26. března roku 1849 se Antonovi Bartošovi a Johanně, rozené Walzel ze Smilova narodil v Jindřichově na rodinné selské usedlosti čp. 40 nejstarší syn Vilém. Vyrůstal zde společně s bratry Rudolfem (*1852), Aloisem (*1854), Cyrilem (*1857) a Františkem (*1864). Když dosáhl dospělosti, oženil se 17. října roku 1871 ve věku 22 let v kostele sv. Michala v Dobešově se 16letou Annou Schrom, dcerou majitele domu čp. 30 Martina Schroma. V roce 1872 si postavili selskou usedlost s hostincem čp. 78 na rodinném pozemku⁵ v severním výběžku katastru obce Jindřichova (rozcestí Dobešov - Jindřichov - Potštát). Ze sčítacích operátů usedlostí čp. 78 a čp. 81 obce Jindřichova z roku 1880 se dovídáme, že v domě čp. 78 Vilém Bartoš v roce 1880 nebydlel, ale v letech 1878 mu v hostinci vypomáhal Franz Bláha⁶ z Jindřichova a v roce 1880 hostinec pronajímal židovi z Hranic - hospodskému Josefu Singerovi. Ten zde bydlel s celou rodinou⁷ a provozoval pohostinství a kramářství. Jeden z jeho synů Karl Singer pracoval v roce 1880 v Odrách jako vedoucí obchodu s knihami, kde se oženil s dívkou židovské víry Annou (*1859 / †1918), pocházející z obce Panka ve Storožyneckém rajoně v ukrajinské části Bukoviny. Bydleli v Odrách u továrníka židovského původu Jacoba Bellaka na Skřivánčí ulici čp. 327.

2018 - Výřez z mapy katastrálního území Jindřichova u Hranic.
Poloha samoty "Na Čardě" s bývalým výletním hostincem čp. 78
a okolními obcemi Jindřichov, Dobešov a Heltínov. ČÚZK

- 1 Katastroby Jindřichova, čp. 78, nadmořská výška 551 m.
- 2 Silnice "Hradská" stará cesta nad Jindřichovem od Potštátu k Odrám. Dole pod lesem stávalo prý mýto apívovar.
- 3 In: František Šustek - Místní a pomístní jména v Heltínově. Vlastivědný sborník Novojičínska č. 38, str. 73-74 / 1986. "Bejchlovec", (tzv. "Velký Bajchlovec") je les od křižovatky u Lipné jižním směrem k Partutovicím.
- 4 In: PhDr. Jiří Pavelčík - Romové v Oderských vrchách, Oderské vrchy č. 1-2, str. 36 / 1996. Romové zde nebyli trvale usídleni, ale od 19. století tuto oblast pravidelně navštěvovali. Vždy na jaře přijíždělo tři až pět rodin se svými obytnými vozy a na podzim se opět vraceli do svých domovských obcí na Slovensku, jak to prozrazoval jazyk, kterým hovořili s domácími obyvateli. Svá stanoviště měli v "Cikánské boudě" v opuštěném lomu nacházejícím se mezi Jakubčovicemi a Spálovem a v lese zvaném "Bajchlovec". Muži se věnovali opravám deštníků, brusičství a kovářství a vypomáhali i jako sezonní dělníci v zemědělství. Ženy hádaly z ruky, prodávaly léčivé lektvary a jen výjimečně žebrały. S obyvatelstvem vycházeli dobře, nikdy nic nesebrali "domácím" v usedlostech, kde je dobře přijali, nakupovali jejich produkty a využívali jejich služeb.
- 5 Pozemková parcela č. 1221, ve které měla stavba přidělenou stavební parcelu č. 145. Součástí selské usedlosti čp. 78 byly další pozemkové parcely (role č. par. 1222, 1223, 1225, louky č. par. 1168, 1213 a pastviny č. par. 1212, 1221, 1224, 1228), které vlastnil už v roce 1836 děd Viléma - Martin Bartoš (†1840). Čísla zde uvedených pozemkových parcel odpovídají obnovené knihovně vločky č. 77, KÚ Hranice.
- 6 Franz Bláha, větrný mlynář z čp. 79 byl příčinou vymáhání pokuty 20 zl. c.k. okresním hejtmanským v Hranicích po Vilémovi Bartošovi za neohlášený pronájem svého hostince "Na Čardě."
- 7 Manželka Katarina (*1840 Drahlov), synové Karl (*1864 Jindřichov), Heinrich (*1868 Jindřichov), Adolf (*1871 Jindřichov), Leopold (*1874 Jindřichov) a dcera Rozalie (*1866 Preslav).

V roce 1878 a 1880 Vilém Bartoš uvádí pobyt v domě čp. 81⁸, kde se mu s manželkou Annou narodil syn Cyril (*4. července 1878) a dcera Augustina (*12. dubna 1880). Bartošovi měli celkem šest dětí, nejstarší dceru Vilemínu (*15. října 1872 Jindřichov), dále syna Františka (*7. května 1874 Jindřichov), dceru Žofii (*18. února 1882 Jindřichov) a dceru Annu (*25. února 1884 Jindřichov). Rodné matriky syna Cyrila a dcery Augustiny uvádí jako zaměstnání Viléma Bartoše hospodský⁹. V domě u mlýna čp. 81 provozoval Vilém Bartoš sám hospodu ještě v roce 1883.

Majitelé selské usedlosti „Na Čardě“ v obci Jindřichov čp. 78 a nájemci hostinské živnosti

Rok	Jméno příjmení	Zaměstnání	Vztah k budově čp.78	Poznámka
1872	Vilém Bartoš Anna Bartošová st.	hospodský a rolník	majitel 1/2 majitel 1/2	Rok postavení domu Vilémem Bartošem
1878-1879	František Bláha	hospodský	pomocník V. Bartoše nebo nájemce ?	provoz hostince
1880	Jozef a Kateřina Singerovi	hospodský	nájemci	provoz hostince
1888	Anna Bartošová st.	hospodský a rolník	majitel 1/1	vdova
1890	Štěpán a Karolína Schwarz	hospodský	nájemce ?	provoz hostince
1892	Alois Klívar	hospodský	pomocník	provoz hostince
1894	Vincenz a Vilemína Ondrovi	hospodský	nájemce ?	provoz hostince
1896	Anna Bartošová ml.	hospodský	nájemce	švagrová majitelky, vdovy Anny Bartošové st.
1900	Mariana Levová	hospodský a rolník	majitel 1/1	Marie ¹⁾ Léková se vdala za Františka Bartoše
1904	Mariana a František Bartošovi	hospodský a rolník	majitel 1/2 + 1/2	
1910	Richard Freiss	hospodský a rolník	majitel 1/1	Richard Freiss se oženil s Paulinou Zwerner
1911	Richard Freiss Paulina Freissová	hospodský a rolník	majitel 1/2 majitel 1/2	Do 1. listopadu 1911
1916	Paulina Freissová, rozená Zwerner	rolník	majitel 1/1	vdova
1918 ²⁾	Karel Filip st. Paulina Filipová, rozená Zwerner	rolník	majitel 1/2 majitel 1/2	Paulina Freissová se vdala za Karla Filipa st.

⁸⁾ V oddací matrice je jako jméno uvedené Maria místo křestního jména Mariana. V archivních dokumentech se používají střídavě obě jména.

⁹⁾ Potomci Karla Filipa st. vlastní dům čp. 78 dodnes.

8 Dům čp. 81 stával 800 m západně od Jindřichova, vedle v roce 1960 zaniklého větrného mlýna na trati zvané "Na Padělků" v místě, kterému se dodnes říká "Na Větráku".

9 Zůstává záhadou, proč Vilém Bartoš odešel z usedlosti čp. 78? Pravděpodobně v době pobytu rodiny Viléma Bartoše v domě čp. 81 zde provozoval hostinskou živnost i pro sedláky, kteří přiváželi k semletí obilí do vedlejšího větrného mlýna.

2018 - Samota "Na Čardě" s budovou čp. 78 bývalého výletního hostince, www.mapy.cz

Když ve 39 letech 18. listopadu roku 1888 zemřel ve vlastním domě na zápal plic Vilém Bartoš, zajišťovala provoz selské usedlosti i hostince vdova Anna Bartošová st. Do roku 1900 jí s provozem hostince vypomáhali Štěpán Schwarz¹⁰ s manželkou Karolínou (do r. 1892) z Milovan, Alois Klívar (do r. 1894), Vincenz Ondra¹¹ s manželkou Vilemínou¹² (do r. 1896) a švagrová Anna Bartošová ml.¹³ (do r. 1900). Anna Bartošová st. si však ponechala koncesi na výčep piva a pálenky po zemřelém manželovi Vilému Bartošovi, jak dále ukazuje její žádost na okresní hejtmanství v Hranicích:

Chvályhodné c. k. okresní hejtmanství.

Hodlám po mém zemřelém manželovi Wilhelmovi Bartoschovi pokračovat na vlastní účet ve výčepu piva a pálenky podle mu pod č. 7783 ze dne 10. srpna 1872 udělené koncese v domě č. 78 v Jindřichově. Jsem vdova a matka 4 dětí, mám 33 let, příslušná do Jindřichova, bezúhonná a dovoluji si ponižující prosbu, aby chvályhodné c. k. okresní hejtmanství ráčilo vzít toto mé ohlášení na vědomí a další provozování výčepu piva a pálenky mi laskavě povolilo.

V Jindřichově dne 17. prosince 1888

Anna Bartosch

2018 - Rozcestí Dobešov
- Jindřichov
- Potštát u samoty "Na Čardě",
www.mapy.cz

Podle kupní smlouvy z 25. září roku 1900 koupila¹⁴ usedlost čp. 78 „Na Čardě“ 25letá Mariana Léвовá, dcera rolníka Jakoba Löva z Luboměře čp. 15 a Mariany Seidlové¹⁵. Mariana Léвовá se 16. října roku 1900 vdala za Františka Bartoše, syna zemřelého Viléma Bartoše a spolu pak hospodařili a šenkovali na usedlosti čp. 78 až do jeho odchodu na bojiště 1. světové války¹⁶.

V noci ze 14. na 15. června roku 1905 mezi 11. a 12. hodinou v noci, vypukl v hospodářské budově manželů Františka a Marie Bartošových, čp. 78 v Jindřichově z neznámé příčiny požár, který zničil 33,9 m dlouhý a 11 m široký brídlicí pokrytý krov. Shořela celá střecha a oheň pronikl i do některých místností. Škody byly vyčísleny na více než 4000 K¹⁷. Shořely i předměty a zásoby potravin uskladněné na půdě v hodnotě 670 K¹⁸ a nepojištěné hospodářské stroje a nářadí pod krovem v hodnotě 350 K.

Když 2. listopadu roku 1907 zemřela u dcery Žofie Kunzové v Luboměři majitelka hostinské koncese „Na Čardě“ Anna Bartošová st., připadli jako dědicové této koncese následující příbuzní:

- syn František Bartoš, ženatý, bytem Jindřichov, „Na Čardě“, čp. 78
- syn Cyril Bartoš, ženatý, usedlý v Dobešově, čp. 1
- dcera Žofie, provdaná Kunz, usedá v Luboměři, čp. 14
- dcera Anna, svobodná, zaměstnaná u bratra Cyrila Bartoše v Dobešově.

10 Povoláním hostinský - sklepník (*1851 Čermná).

11 Povoláním hostinský v Jindřichově, v roce 1894 bytem v čp. 81.

12 Dcera Ignáce Balhárka z Jindřichova.

13 Manželem Anny Bartošové ml. byl Cyril Bartoš (*1857), bratr zemřelého Viléma Bartoše.

14 Bez hostinské živnosti, jejím vlastníkem zůstává nadále vdova Marie Bartošová st.

15 Dcera luboměřského učitele Františka Seidla a jeho ženy Barbary Svolenské z Luboměře.

- 16 František Bartoš padl na neznámém místě 1. světové války 2. listopadu roku 1917.
- 17 Dům, včetně stodoly, byl pojištěn u Moravsko-slezské vzájemné pojišťovny na 7600 K.
- 18 Předměty a zásoby potravin byly pojištěny u Vzájemné pojišťovny v Krakově na 1418 K.

V hostinské činnosti (koncesi) „Na Čardě“ pokračovala manželka Františka Bartoše - Mariana a její manžel, jako člen hudebního spolku zde pravděpodobně od roku 1900 hrával s kapelou při tanečních zábavách. Dne 7. listopadu roku 1910 prodala Mariana Bartošová usedlost čp. 78 Richardovi Freissovi z Heltína čp. 12 a 24. února 1911 ho jmenovala i svým zástupcem v provozování hostinské činnosti „Na Čardě“. Dne 14. února t. r. se 28letý Richard Freiss oženil s Paulinou Zwerner¹⁹ z Dobešova a ještě 1. listopadu roku 1911 na ni převedl polovinu hostince „Na Čardě.“ Ve stejném termínu vypověděl provozování hostinské činnosti, kterou zřejmě nadále zajišťovala jeho manželka Paulína Freissová. Jak píše ve svých vzpomínkách luboměřský kronikář Rudolf Mík, bylo období před Velkou válkou, po které usedlost - dlouhou bíle nalíčenou přízemní budovu vlastnili manželé Freissovi, rušné:

„Bývaly zde rušné muziky, ku kterým se sběhla mládež z celého okolí. Spolek veteránů ze Spálova tam pořádal se svým velitelem Andrešem Maršálkem výlety. Veteráni maširovali ze Spálova na Čardu při doprovodu hudby Antona Šímy ze Spálova.“

Skica 1836 - oblast severně nad Jindřichovem (rozcestí Dobešov - Jindřichov - Podštát). Poloha stavební parcely č. 145 na pozemkové parcele (pastvině) č. 1221 pro stavbu domu čp.78 na „zelené louce“. MZA Brno

Nutno dodat, že Richard Freiss byl rovněž členem spálovského spolku veteránů. Toto veselí však netrvalo dlouho. V roce 1914 Richard Freiss narukoval do rakousko-uherské armády ke dragounskému pluku č. 12 a v bitvě u polské Medzirieczce²⁰ 15. srpna 1915 padl jako velitel hlídky.

25. listopadu 1917 vdova Paulina Freissová zdědila po manželovi Richardu Freissovi 2. polovinu usedlosti čp. 78. Za rok, 10. září 1918 se vdala²¹ po druhé za Karla Filipa²² z Heltínova a 13. prosince 1918 mu připsala polovinu usedlosti „Na Čardě“. Rod Karla Filipa st. v následujícím období už pohostinství na usedlosti neprovozoval²³, věnoval se jen polnímu hospodářství.

V roce 1938 se politická situace v Československu po rozpínavosti fašistického Německa vyhrcovala a skončila pro Československo vnucením mnichovského diktátu. Nejprve byla obec Jindřichov připojena do Sudet²⁴, ale po podpisové akci za vypuštění obce ze záboru byla 24. listopadu 1938 obec začleněna do Protektorátu Čechy a Morava. Vytyčená „státní hranice“ mezi Sudetami a Protektorátem Čechy a Morava²⁵ se však nekryla s hranicemi katastru Jindřichova a větší část polí a lesa na severu a východě obce ležela za „státní hranicí“. Silnice z Dobešova do Potštátu byla v této oblasti hraniční a patřila včetně usedlosti čp. 78 „Na Čardě“ do Sudet. Tato hranice byla hlídána finanční stráží na straně Sudet i Protektorátu Čechy a Morava. Po roce 1946 tato „státní hranice“ zanikla a katastrální území Jindřichova se stalo opět celistvé a příslušné k okresu Přerov (Olomoucký kraj). Sousední moravské obce Heltínov, Luboměř a Spálov však proti předválečnému stavu změnily své územní začlenění a přísluší až do současnosti k okresu Nový Jičín (Moravskoslezský kraj).

Rodinné kontinuity majitelů zemědělské usedlosti čp. 78 se však administrativní územní proměny nedotkly - nadále zde hospodařili potomci Richarda Freisse, Pauliny Filipové²⁶ a Karla Filipa st.²⁷. Potvrzuje to v současnosti i jejich rodinný hrob na obecním hřbitově v Jindřichově. Pokud budete procházet nebo projíždět tímto malebným krajem, zastavte se na chvíli na odpočívadle u rozcestí „Na Čardě“ naproti bývalému výletnímu hostinci a vzpomeňte si na v minulosti pohnuté osudy jeho některých obyvatel.

Za objevení a zajištění dobového zobrazení výletního hostince „Na Čardě“ děkujeme paní Mgr. Jaroslavě Šustkové ze spálovského archivu. Děkujeme také panu Ing. Radimu Jaroškovi za jeho podnětné připomínky.

- 19 *Paulina Zwerner, narozená 7. června roku 1890 v Dobešově čp. 4.*
- 20 *Dnes město Międzyrzec Podlaski v kraji Biala Podlaska v Lublinském vojvodství nedaleko hranic s Běloruskem.*
- 21 *Ještě před svatbou se Paulině Freissově a Karlovi Filipovi st. 11. dubna 1917 narodil syn Karel.*
- 22 *Karel Filip st. narozen 28. září 1894 v Heltínově čp. 4. Byl vyučen kovářem.*
- 23 *Uvádí to ve svých pamětech luboměřský kronikář Rudolf Mík i současný majitel usedlosti Zdeněk Filip. Rovněž sčítací operáty z roku 1921 hostinskou živnost na usedlosti čp. 78 už neuvádí.*
- 24 *Kancelář říšské finanční stráže byla za Luboměří na křižovatce do Partutovic.*
- 25 *Kancelář finanční stráže Protektorátu Čechy a Morava byla v obci Jindřichov v domě Jana Hercíka čp. 70 na dolním konci obce. Ostrahu hranice zajišťovalo 14 příslušníků finanční stráže, kteří se stravovali u Lacinů čp. 29.*
- 26 *Emilie Filipová - dcera Richarda Freisse a Paulíny Freissově.*
- 27 *Karel Filip ml. - syn Karla Filipa st. a Pavlíny Filipové, vdovy po Richardu Freissovi.*

Prameny

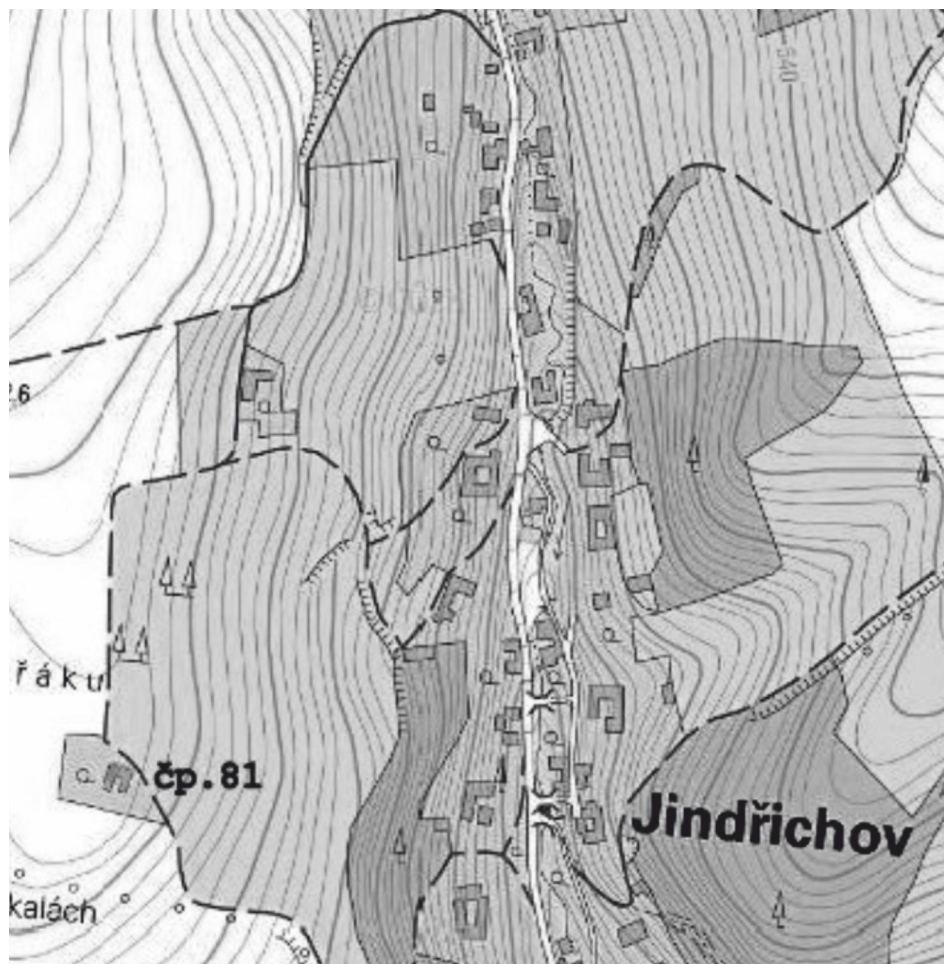
Pamětní kniha pro obec Jindřichov 1922 - 1938, I. díl. Archiv obce Jindřichov, inv. č. 1. Soka Přerov.
Pamětní kniha pro obec Jindřichov 1941 - 1942, II. díl. Archiv obce Jindřichov, inv. č. 2. Soka Přerov.
Fond Okresní úřad Hranice - hostinská živnost v Jindřichově čp. 78, inv. č. 1455, kart. č. 809, Soka Přerov.

Živnostenský rejstřík pro hostinské koncese, Jindřichov, inv. č. 121. Soka Přerov.
Fond Berní úřad Hranice - Jindřichov, inv. č. 75, kart. č. 29. Soka Přerov.
Bláha C., Krečmerová L., Haitlová L.: Pamětní kniha SDH Jindřichov 1906 - 2006. Vydalo SDH ve spolupráci s Obecním úřadem Jindřichov, 2006.
Bartovský V.: Vlastivěda moravská, II. Místopis Moravy, Hranický okres. Muzejní spolek v Brně, 1909.

Mík Rudolf: Okolí naší vesnice Luboměř v roce 1932. Rukopis. Archiv Spálov.
Pozemková kniha, knihovni vložka 77, usedlost čp.78. Katastrální úřad Hranice.
Oderske vrchy 1- 2 / 1996. Archiv Spálov.
Burian V.: Větrné mlýny na Moravě a ve Slezsku. Vlastivědný ústav v Olomouci, 1965.

Sčítací operáty 1880, Jindřichov čp. 78. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1890, Jindřichov čp. 78. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1900, Jindřichov čp. 78. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1910, Jindřichov čp. 78. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1921, Jindřichov čp. 78. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1857, Jindřichov čp. 40. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1869, Jindřichov čp. 40. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1880, Jindřichov čp. 81. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1890, Jindřichov čp. 81. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1921, Heltínov čp. 4. Soka Přerov.
Sčítací operáty 1910, Luboměř čp. 14. Soka Přerov.

Matriky rodné - Jindřichov 1820 - 1858. ZA Olomouc.
Matriky rodné - Jindřichov 1859 - 1902. ZA Olomouc.
Matriky rodné - Luboměř 1860 - 1898. ZA Olomouc.
Matriky oddací - Dobešov 1855 - 1919. ZA Opava.
Matriky oddací - Luboměř 1891 - 1937. ZA Olomouc.
Matriky oddací - Jindřichov 1864 - 1925. ZA Olomouc.
Matriky úmrtí - Jindřichov 1786 - 1847. ZA Olomouc.
Matriky úmrtí - Jindřichov 1881 - 1924. ZA Olomouc.

2018, Jindřichov čp. 81 - pobyt Viléma Bartoše 1878-1880.
Výřez z katastrální mapy. ČÚZK

Slav. c. k. okresní hejtmanství!

Uposlechnuti nařízení od 2. srpna 1879 č. 3571 níže podepsany udává, stranivši složení živnostinského práva k nálevu piva a kořalky následující vyjádření a sice:

1. Já níže podepsany nemíním a nechci ono živnostinské právo nálevu piva a kořalky výprovi-
dití neb zanechatí, a chci ono právo dle po-
držeti.

2. Jest sice slav. c. k. hejtmanství prováděno, že
jsem pronásledován skrz mého hostince Františ-
ka Blaha, on je větším, silem žebrač, on ne-
má nic, on nejní žádným nájemníkem mého
živnostinského práva, on je jen můj pomocní-
kem v domě.

3. František Blaha v obci žádný obydlý obdržet
nemohl, já sem se nad ním smiloval, a za pomoc-
níka sem si ho vzal, ne ale za nájemníka mého
práva, pročť chci mé živnostinské právo podr-
žeti.

V Jindřichově Dne 19. srpna 1879.

Wilhelm Lach

Dobová fotografie.
Zaniklý sloupový dřevěný větrný
mlýn v Jindřichově na trati Na Padělků.

Napravo dům čp. 81,
www.vmpohledy.estranky.cz

Příjmení a jméno *Freis Richard.*

Hodnost a pluk *rotmistr Lidstva dragoun, pluk č. 12.*

Datum a místo narození *1. 1882.*
(polit. okres, země) *Ludmíř okr. Yberrice,*
Morava.

Prislušnost *Ludmíř.*
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí *15. srpna 1915.*
(polit. okres, země) *a Medziriez, gub. Lublin.*

Datum pohřbu *15. srpna 1915.*

Označení hřbitova a místo *Medzirieze.*
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle *úmrtí mat. dragounského*
pluku č. 12. přeložení u voj. duch. správy kas.
a vel. IV. sboru v Olomouci.

Úmrtí kniha: tom., fol. *T. f. 20.*

Tiskárna MNO. — 163-36.

Úmrtí list Richarda Freisse,
padlého 15. srpna roku 1915
u Medzirieze - gubernie
Lublin, VÚA Praha

Vytyčování hranice mezi Sudetami a Protektorátem Čechy a Morava v roce 1938, www.toulkystomem

Jindřichov 1938. „Státní hranice“ mezi říšskými Sudetami a Protektorátem Čechy a Morava. Červeně šrafované území se včetně rozcestí a usedlosti „Na Čardě“ nacházelo v Sudetech, www.toulkystomem.cz

*11 Jindřichov, obecní hřbitov 2019.
Pomník Filipovy rodiny:
Pavlna (*1890 - †1962)
a Karel Filip st. (*1894 - †1987)
Emilie (*1929 - †2015)
a Karel Filip ml. (*1917 - †1991).*

Foto Pavel Kašpar st.

Legionáři z Partutovic

Marcela Brázdová

Bojů v 1. světové válce se z Partutovic zúčastnilo dle kroniky obce 126 mužů. 24 mužů z Partutovic padlo či zemřelo na následky válečných zranění, dva se stali nezvěstnými. Mnoho jich bylo zajato. Na východní frontě se ze zajatých vojáků do ruských legií přihlásilo a pak bylo i přijato šest občanů z Partutovic. V celostátním seznamu legionářů z Partutovic je uveden mezi šestkou i Arnošt Zlámal, který se narodil v Hulíně, okres Kroměříž. Bydlel v Partutovicích, v kronice obce v seznamu válečných účastníků jeho jméno chybí.

Legionáři z Partutovic byli: HAITL Jaroslav – Partutovice čp. 83, HYBNER Metoděj - Part., JANÍČEK Alois - Part. čp. 77, JANÍČEK Karel - Part. čp. 75, REMEŠ František - Part. a ZLÁMAL Arnošt. V prosinci roku 1914 byli zajati Jaroslav Haitl a Metoděj Hybner. V září 1915 pak František Remeš a Arnošt Zlámal. O rok později v květnu a červnu se do zajetí dostali Alois a Karel Janíčkoví. Postupně si všichni podali přihlášky do legií. Někteří čekali na přijetí hodně dlouho. M. Hybner byl zařazen v srpnu 1917, A. Janíček v září 1917 a v říjnu téhož roku F. Remeš. V dubnu 1918 byl mezi legionáře přijat K. Janíček, v červenci 1918 A. Zlámal a jako poslední v říjnu 1918 J. Haitl. „Nezařazen“ je zmiňován v přehledu legionářů okresu Přerov Zdeněk BORIL, který se narodil v Partutovicích, čp. 61. Jako domovská obec je zmíněn Peking, mezi jmény legionářů figuruje od konce listopadu 1919 do roku 1920. O jeho osudu se neví, v kronice obce je u jeho jména v seznamu vojáků v poznámce uvedeno - internován v Číně.

Vojenské životy všech legionářů byly těžké a náročné. Fr. Remeš se ocitl ve 4. střeleckém pluku, Alois Janíček se stal součástí 7. stř. pluku, do 8. stř. pluku byli zařazeni Metoděj Hybner a Karel Janíček. Arnošt Zlámal byl v době zařazení v 11. střeleckém pluku a Jaroslav Haitl v 5. nemocnici. V době zajetí byl Jaroslav Haitl šikovatel a Karel Janíček podpraporčík, ostatní byli vojíni. V době zařazení do legií byli všichni vojíni. Karel Janíček opouštěl legie jako desátník, podobně František Remeš a Jaroslav Haitl jako četař. Ostatní jako vojíni.

Součástí 1. československé střelecké divize „Husitská“ se stal i 4. československý střelecký pluk („Prokopa Velikého“). 7. (tzv. „Tatranský“) a 8. československý stř. pluk („Slezský“) byly součástí 2. československé střelecké divize. 11. čs. střelecký pluk („Františka Palackého“) patřil k 3. československé střelecké divizi. Ke které divizi patřila 5. nemocnice – nezjištěno. Každá divize měla svou nemocnici a dům rekonvalescentů. Divize byly tři. Před jejich vznikem oficiálně pracovala Česká družina na Ukrajině. Také není jasno, v kterých setninách a četách se legionáři z Partutovic ocitli. 4. čs. střelecký

pluk se formoval v Polonoji. Místem formování 7. čs. stř. pl. se stala Berezaň. Pluk bojoval u Bachmače, Mariinska, Novonikolajevska, Irkutska, Kaulu, Čeljabinska, Tomska, Krasnojarska. Také zabezpečoval úsek magistrály od Novonikolajevska k Tomsku. 8. čs. stř. pluk se formoval v Borispolu. Účastnil se bojů o Vladivostok, Nikolsk Ussurijský, Nižnyj Tagil, Kungur. Střežil magistrálu v úseku Mariinsk – Irkutsk. V Novonikolajevsku se formoval 11. čs. stř. pluk a bojoval na Povolžské frontě. V oblasti Ačinsk – Krasnojarsk střežil magistrálu.

Posledním útvarem v legiích pro Fr. Remeše a Jaroslava Haitla z Partutovic byl zároveň útvarem přijímacím. Posledním útvarem v 1. svět. válce pro Arnošta Zlámala a Aloise Janíčka byl 1. úderný prapor, který kromě jiného chránil štáb čs. vojska při jejich cestě do Vladivostoku. A právě tento štáb byl posledním legionářským útvarem pro Metoděje Hybnera. U Karla Janíčka v rubrice poslední útvar v legiích je uvedena dvouslovná zkratka týl. int.

Na „webu“ legionářů se lze dočíst další zajímavosti. Najdeme zde data narození, politickou příslušnost, náboženské vyznání legionáře apod. V kolonce zaměstnání u partutovických vojáků v legiích čteme, že Arnošt Zlámál a František Remeš byli rolníky. Jaroslav Haitl byl čet. strážmistrem, Alois Janíček teprve studentem. Naproti tomu Karel Janíček profesorem a Metoděj Hybner valčířem železa. Posledně jmenovaný má ukončení v legiích uveden rok 1920. V kronice Partutovic v seznamu vojáků je u jeho jména v poznámce uvedeno nezvěstný.

V seznamu 8. čs. stř. pluku bylo zapsáno 6 300 dobrovolníků naší české národnosti. Z nich padlo či následkem zranění v boji zemřelo 127 dobrovolníků, následkem nejruznějších válečných nemocí zemřelo 47 vojáků a 17 legionářů zůstalo nezvěstných. Raněných v boji bylo okolo 40 dobrovolníků.

Celonárodní statistika ohledně všech zemřelých československých legionářů v 1. světové válce uvádí, že za hranicemi padlo 2 077 legionářů, následkem zranění 515, následkem nemocí 1 368, popraveno bylo 72, nešťastnou náhodou zemřelo 300, sebevraždou 144, jinak 38 a nezvěstných zůstalo 891. Celkové ztráty tak činily 5 405 osob (4 120 ruských legionářů, 560 francouzských legionářů a 725 italských legionářů).

Vojáci mohli psát z front, zajetí i bojů domů dopisy. Ty měly podobu korespondenčních lístků a byly předtištěny. Prošly důkladnou kontrolou. Všechny byly cenzurovány. A hlavně došly. Dokazovaly, že pisatel žije. Žije! Některé z nich se dochovaly. Příkládám ukázkou korespondence svého prastrýce PhDr. Karla Janíčka, Partutovice čp. 75. Dále jednu fotografii přímo z válečných zákopů 1. světové války (měsíc před zajetím) a jednu civilní z období 2. svět. války. Převážně psal svým svobodným sestrám. A jedna z nich, Alžběta Janíčková, prov. Haitlová, byla mou „stařenkou“, tedy babičkou a maminkou mé maminky Anny Brázdové, roz. Haitlové,

Part. čp. 40. Karel Janíček absolvoval prezenční vojenskou službu u rakousko-uherského útvaru - 54. polního pluku. Do zajetí se dostal 10. 6. 1916 jako příslušník tohoto vojenského útvaru (54. p. pl.) rakousko-uherské armády.

Líc fotografie z 1. svět. války – východní fronta:

Rub fotografie s textem:

Fotografováno v první linii před nepřítelem dne 4. května 1916.

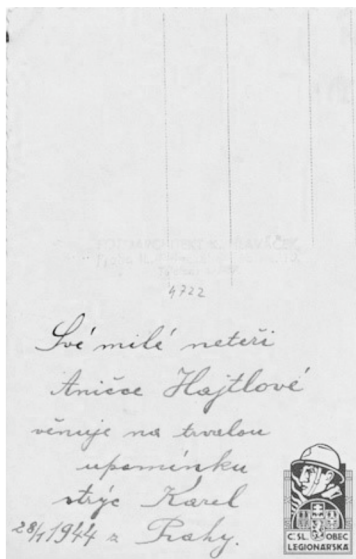
Nadpor. Hofschneider (velitel 2./54); Por. Kunofský, kadet Boučka a jeden muž z Partutovic.

Zasílám svým sourozencům v upomínku
na válku a náš vojenský život.

(Tím „jedním mužem z Partutovic“ je můj prastrýc Karel Janíček - 1. zleva)

Líc fotografie z r. 1943

Rub fotografie z roku 1943

PhDr. Karel Janíček

*28. ledna 1884 v Partutovicích čp. 75

+8. února 1957v Praze

Následují některé dopisy – korespondenční lístky z ruského zajetí, které jsou adresovány svobodným sestrám Janíčkovým během roku 1917 do Partutovic čp. 75 legionářem Karlem Janíčkem.

Jsou přepsány doslovně, i líc dopisnice je dopodrobna popsán.

1. dopis Hedvice Janíčkové z ruského zajetí – leden 1917 – od K. Janíčka

DOPISNICE předtištěna rusky

Adresse: rusky Avstrija

Hedvika Janíčková

v Partutovicích 75

u Hranic

Morava

Dvě razítka:

První: obdélníkové trojřádkové - nečit N 285x235, zbytek nečitelný

Druhé: fialová stříška z cenzury z Vídně ve tvaru trojúhelníku, po stranách nečitelné
Uprostřed velkými písmeny ZENSUR- ABTELLUNG *WIEN*

Na druhé straně lístku – korespondáku:

Rusky na řádku nahoře černým písmem napsáno - Janíček Karel, avstr. oficer, Saratov
Rossija

Dva řádky červeně předtištěny rusky upozorňující na psaní adresy jen v jazycích:
ruském, francouzském či německém.

Pod nimi rusky: Po česky!

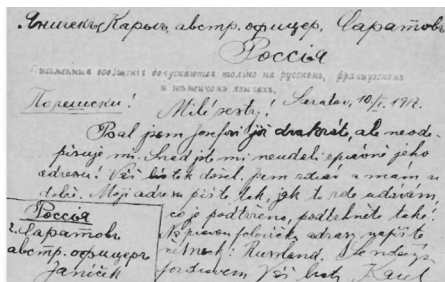
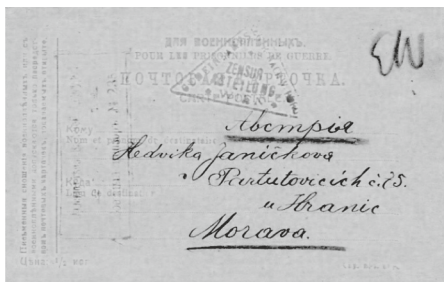
Dále tedy černým písmem v češtině:

Saratov 10/I.1917.

Milé sestry!

Psal jsem Josefovi již dvakrát, ale neodepisuje mi. Snad jste mi neudali správně jeho adresu! Váš lístek došel. Jsem zdravý a mám se dobře. Moji adresu pište tak, jak to zde udávám, co je podtrženo, podtrhněte také! Na pravou polovičku adresy napište německy: Rusland. Se srdečným pozdravem Váš bratr Karel

Vlevo znova adresa rusky černým písmem: Rossija, g. Saratov avstr. oficer Janíček
(přijmení česky)

2. dopis Cecílie Janíčkové z ruského zajetí - duben 1917 - od Karla Janíčka

DOPISNICE poskytnuta francouzským Červeným křížem.

Předtištěno francouzsky a rusky s červeným křížem uprostřed.

Adresse: Avstria Austria Moravia, CÍLKA JANÍČKOVÁ, v Partutovicích 75 u Hranic

Odesílatel opět dvojjazyčně: rusky Janíček Karel, vojenoje praporčík, Saratov, Rossija

Na druhé straně lístku – korespondáku, vyrobeného ve Francii červeným křížem.

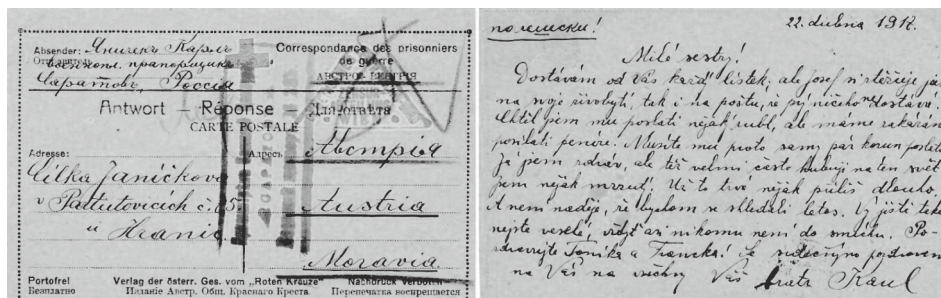
Po česky!

22. dubna 1917.

Milé sestry!

Dostávám od Vás každý lístek, ale Josef (bratr) si stěžuje, jak na svoje živobytí, tak i na poštu, že prý ničeho nedostává. Chtěl jsem mu poslati nějaký rubl, ale máme zakázáno posílati peníze. Musíte mu proto samy pár korun poslati. Já jsem zdráv, ale též velmi často hubuji na ten svět. Jsem nějak mrzutý! Už to trvá nějak příliš dlouho. A není naděje, že bychom se shledali letos. Vy jistě také nejste veselé, vždyť asi nikomu není do smíchu. Pozdravujte Toníka a Francka (bratři)! Se srdečným pozdravem na Vás na všechny Váš bratr Karel.

Pozn. V té době můj prastrýc už 10. měsícem v ruském zajetí.

3. dopis z ruského zajetí Alžbětě Janíčkové – květen 1917 - od bratra Karla Janíčka

Korespondenční lístek od francouzského Červeného kříže.

Adresse: Alžběta Janíčková, v Partutovicích č. 75 u Hranic, Morava

Vpravo azbukou a latinkou Avstrija Austria. Latinkou Moravia.

Odesílatel azbukou: K. V. Karel Janíček (V-Václav – jméno otce v Rusku dodnes součást jména), vojennopl. Praporčík, Caricyň, Rossija

5 razítek.

Druhá strana:

po česky!

Caricýn, 25. května 1917

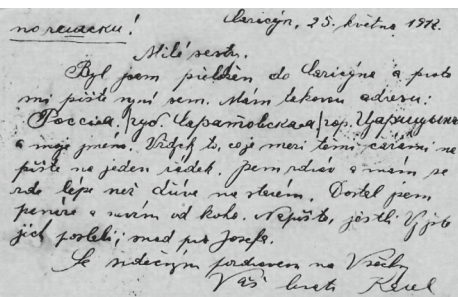
Milé sestry.

Byl jsem přeložen do Caricýna, a proto mi pište nyní sem. Mám takovou adresu: Rossija/ gub.(erni) Saratovskaja/ gor(od) Caricýn a moje jméno. Vždycky to, co je mezi těmi čarami napište na jeden řádek. Jsem zdráv a mám se zde lépe než dříve na starém.

Dostal jsem peníze a nevím od koho. Napište, jestli Vy jste je poslali, snad pro Josefa (bratra).

Se srdečným pozdravem na Všechny

Váš bratr Karel

4. dopis Alžbětě Janíčkové - červen 1917 - od K. Janíčka

Korespondenční lístek od francouzského Červeného kříže.

Adresse: Alžběta Janíčková, v Partutovicích č. 75 u Hranic

Vpravo azbukou a latinkou Avstrija Austria. Latinkou Moravia.

Odesílatel azbukou: Karel. V. Karel Janíček, vojennopl. Praporčík, Caricyn, Rossija

7 razítek

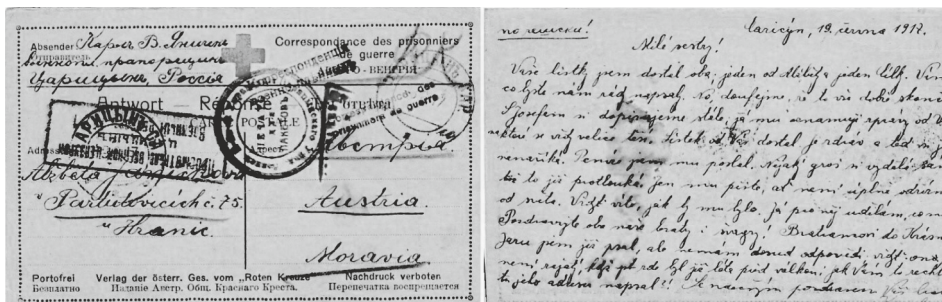
Druhá strana – rusky: po česky!

Caricyn, 19. června 1917.

Milé sestry!

Vaše lístky jsem dostal oba, jeden od Alžběty a jeden od Cílký (sestry). Vím, co byste nám rády napsaly. No doufejme, že to vše dobře skončí. S Josefem (bratr) si dopisují stále, já mu oznamuji zprávy od Vás, na které se vždycky velice těší. Lístek od Vás dostal. Je zdravý a teď již nenaříká. Peníze jsem mu poslal. Nějaký groš si vydělá sám, též to již protlouká. Jen mu pište, ať není úplně odříznut od světa. Vždyť víte, jak by mu bylo. Já pro něj udělám, co mohu. Pozdravujte oba naše bratry i švagry! Bratrancovi do Krásného Jaru jsem již psal, ale nemám dosud odpovědi, vždyť přece není zajatý, když pak zde byl již léta před válkou! Jak Vám to rektor tu jeho adresu napsal?! Se srdečným pozdravem Váš bratr Karel.

Pozn. JK stále v zajetí...

Československé legie a legionáři na Spálovsku

Josef Vlček

pokračování

V databázi Vojenského ústředního archivu v Praze (dále jen VÚA Praha) nalezneme jména třinácti spálovských občanů, kteří se aktivně zapojili do činnosti legií. Jak už bylo řečeno, nejvíce z nich působilo v Rusku, další pak bojovali v Itálii a konečně třetinu představovali ti, kteří se zapojili do bojů na západní frontě, tedy ve Francii. S ohledem na větší časový odstup (zhruba 100 let a více) se u všech těchto vojáků z první světové války nepodařilo podrobněji vykreslit jejich další životní osudy, zejména po návratu do vlasti. Luboměřský písmák a kronikář Rudolf Mík se ve svém díle zmiňuje o nepochopení, často i zlých úmyslech ze strany některých spoluobčanů, s nimiž se mnozí navrátilci z legií museli vyrovnávat, když se chtěli zapojit do normálního života. Pokusíme se tedy, pokud se nám podařilo získat potřebné informace, přenést se takřka o 100 let nazpátek proti proudu času a pátrat po podivuhodných osudech a životních peripetiích našich předků. V dalším pokračování se o totéž pokusíme u rodáků z Luboměře a Heltínova a jednoho občana-legionáře - z Jakubčovic. V minulém čísle našeho časopisu (č.3-4/2018) v článku Život vojenský, který vychází ze vzpomínek Rudolfa Míka, je uveden seznam pouze luboměřských legionářů. Abecední přehled spálovských občanů -legionářů- má následující podobu:

Jakl Josef

Kostka František

Král Alois

Ličman Josef

Mück Antonín

Pavlík Jaromír

Řezáč Viktor

Skřehot Alois

Šustek Adolf

Šustek Jan
Švancer Vilém
Tyl Alois
Tyl Antonín
Till Alois
Klein Rudolf
Zima Rudolf

Za určitých okolností bychom k těmto 13 legionářům uvedeným v databázi VÚA Praha mohli ještě přiřadit dalšího spálovského rodáka, Adolfa Ambrože, který sice není uveden v příslušné databázi, avšak víme o něm, že se v revolučním Rusku (v tehdejší Petrohradě) aktivně účastnil bojů na straně bolševiků při vzniku a utváření jejich režimu. Pokusíme se nyní o podrobnější zobrazení osudů jednotlivých legionářů nikoliv podle výše uvedeného abecedního pořadí.

Vilém Švancer

Narozen 20. 2. 1893 v obci Spálov, okres Hranice. Domovská obec Spálov, v současné době okres Nový Jičín. Jeho otec Vilém Švancer se živil jako hostinský na čp. 66 (později hospoda u Růžků). Databáze VÚA uvádí, že Vilém Švancer sloužil v rakousko-uherském vojsku jako desátník u 15. zeměbranceckého pluku na ruské frontě. Zajat byl 17. 6. 1916 u obce Pinčov. Do čsl. legií v Rusku se přihlásil v Omsku a dnem 10. 8. 1918 byl zařazen jako střelec do úderného praporu. S touto jednotkou se vrátil do vlasti a dnem 23. 7. 1920 byl demobilizován. Jeho životopis napsal syn Vladimír Švancer. Z jeho obsáhlého dopisu vyjímáme některé podstatné části.

V. Švancer pocházel z 8 žijících dětí. Do školy začal chodit ve Spálově, a když mu bylo osm let, náhle mu zemřel otec. Podle tehdejších zvyklostí byl dán do služby k jednomu sedlákovi do nedalekého Barnova, kde navštěvoval německou školu, ale pouze v zimních měsících. V 11 letech se opět vrátil domů a povinnou školní docházku dokončil ve Spálově. Pak pracoval u několika sedláků a těsně před nástupem na vojnu také v jakubčovickém kamenolomu.

V ruském zajetí musel spolu s ostatními zajatci absolvovat dlouhý, snad tisícikilometrový pochod, než se dostali k nějaké železniční stanici, kde nastoupili do vlaku a jeli do Irkutska. Již během pochodu měli prý Češi u ruských vojáků i kozáků lepší zacházení oproti ostatním rakouským vojákům a zejména důstojníkům. Z tohoto důvodu Češi nezůstali v zajateckých táborech, nýbrž byli rozmístěni jako výpomoc k sedlákům. V. Švancer se i s jedním Čechem z Přerova dostal do vesničky Bělaja (možná Bélskaja) v oblasti Bajkalského jezera. Vesnička se nachází cca 3 dny a noci cesty koňmo severovýchodně od Irkutska a byla takřka nově vystavěna vyhnanci z dob carského

režimu. Vesnici spravovali pop a učitel, kteří byli rovněž vyhnanci, ostatní muži ve věku 25-40 let byli již na frontě. Oba Češi byli dobře přijati a hlavně nakrmeni. V. Švancer dostal na starost obecní větrný mlýn a stádo koní. Poněvadž měl již určité zkušenosti se zemědělskými pracemi, zastával na jedné větší hospodářské usedlosti funkci hospodáře, neboť majitel byl již ve válce a doma zůstali jen starý děda, tři ženy a děti. Vesnice byla podle úsudku obou českých zajatců na poměrně vysoké úrovni jak ekonomické, tak kulturní. Vesničané měli v domech vybudované koupelny, včetně velkých van z březového dřeva a ve většině domů byly i tzv. ruské baně. Na dvoře usedlosti pobíhala spousta drůbeže a jiného hospodářského zvířectva. U většiny hospodářských stavení měli majitelé vybudované dřevěné lednice, které se v zimě doplňovaly ledem a tak po celý rok měli obyvatelé dostatek masa. Museli se však bránit „návštěvám“ domorodců (snad Něněnců), po nichž vždy chyběl nějaký kus dobytka. Se ztrátou ovce, kozy nebo drůbeže se dokázali smířit, avšak horší to bylo s krádežemi koní, kteří byli chloubou vesničanů. To se ihned organizovala trestná výprava složená ze zbytku mužů, kteří ve vesnici ještě zůstali. Vždy pak byli koně bez většího násilí vráceni.

O zrodu čsl. legií v Rusku se dozvěděl náhodou, když v zimě 1916 (správně asi 1917) cestoval do Irkutsku. Do legií se ihned přihlásil s vědomím, že se dostane brzy domů. S obyvateli vesnice Bělaja se loučil jen nerad, ozvala se v něm ale touha po domově. Prohlásil, že se už nikdy v životě neměl tak dobře jako právě tam. V legiích byl zařazen do úderního praporu, který byl zálohou velitele, majora Hlásky. Úderný prapor fungoval i jako strážný oddíl (střežili např. tunely podél magistrály) a většinou nebyl nasazován přímo do bojů. Vzpomíná si, že jako osobní stráž velitele praporu se zúčastnil i zadržení generála Kolčaka, když se pokoušel uprchnout po transsibiřské magistrále. Generál Kolčak a jeho dcera byli zajati i se zlatým pokladem čsl. legionářů a předání bolševikům. Jaký byl jejich další osud, se již nikdo z jejich praporu nedozvěděl. Ostatně jedinou jejich myšlenkou tenkrát bylo se dostat co nejrychleji a ve zdraví domů. Po roce 1948 různí vykladači historie tvrdili, že Kolčaka zajali bolševici, což V. Švancer jako očitý svědek těchto událostí považoval za propagandistickou lež. Po dlouhé cestě magistrálou se konečně prapor legionářů, u něhož sloužil, dostal do Vladivostoku. Odtud pak lodí Carica do kanadského Vancouveru a vlakem přes celou Kanadu do Quebecu. Pak zase lodí až do Hamburku a vlakem do Čech. Následně byl v Turnově demobilizován.

Po návratu do rodného Spálova pracoval v jakubčovickém kamenolomu. Později se i s rodinou odstěhoval do nedalekého Klokočova, kde po vzniku republiky probíhala parcelace tamějšího velkostatku. Jako bývalý legionář – kolonista obdržel od Pozemkového úřadu přednostně přiděl zemědělské půdy.

V roce 1936 začal pracovat jako dělník v budišovské tabákové továrně. Při zabírání tzv. Sudet v říjnu 1938 byla tato továrna evakuována přes Hodonín a Jihlavu do Sedlce u Kutné Hory. V. Švancer se i s rodinou přestěhoval do Kutné Hory, aby neztratil zaměstnání. Ovšem po vzniku protektorátu 15. 3. 1939 byl jako bývalý legionář propuštěn a po celou dobu války se musel živit jako pomocný dělník u různých zaměstnavatelů. Když přišel rok 1945 a skončila válka, mohl se ke svému zaměstnání v tabákové továrně znovu vrátit a setrval zde až do odchodu do starobního důchodu na přelomu let 1951/1952. Již jako důchodce pracoval na různých brigádách až roku 1964, kdy náhle ve věku 71 let zemřel, uzavírá své vyprávění Vladimír Švancer, syn bývalého legionáře. (Pokračování příště)

Josef Horecký

Jakub Bechný

Základní údaje

Můj prapradědeček Josef Horecký se narodil 22. 12. 1884 ve Veselé, malé vesnici v kopcích na levém břehu Rožnovské Bečvy, zhruba v polovině cesty z Valašského Meziříčí do Rožnova pod Radhoštěm. Tam také na jaře 1962 zemřel. Dcera Josefa Horeckého, Anna Horecká (1921 – 2001, má prababička) byla matkou Ing. Stanislava Bechného (1940, můj děda), který je otcem Stanislava Bechného (1971, můj otec).

Dětství

Josef Horecký měl mládí podobné jako všichni jeho vrstevníci, sloužil u sedláka, kde pásal krávy a ovce. Na pastvu jezdil na hřbetě statného berana, kterému údajně břemeno nevadilo, na jezdce vždy čekal a mého předka tak nepíchalo kamení do bosých noh.

Setkání se „Smrtí“

Lidé byli tehdy velmi pověřiví a jejich svět byl naplněn nadpřirozenými bytostmi a paranormálními jevy. Josef Horecký se učil zedníkem ve Valašském Meziříčí. Doma měli staré hodiny, u kterých se stávalo, že dřevěné ručičky, které ukazovaly 12 hodin, spadly dolů na půl šesté. Tak se stalo i jedné noci na konci podzimu. Zvuk padajících ručiček probudil matku mého prapradědečka a ta, když viděla, kolik hodiny ukazují,

vzbudila syna, aby rychle utíkal do práce. V Hrachovci, vesnici mezi Veselou a Valašským Meziříčím, uviděl bílou postavu, kráčející proti proudu Bečvy. Teprve na pracovišti zjistil, že není ráno, ale hluboká noc. Dělníci, kteří ráno přišli do práce, mu sdělili, že v noci zemřel v Hrachovci jeden známý občan. Prapradědeček věřil, že noční bílá postava kráčející potokem byla Smrt, která přišla zesnulého odvést z tohoto světa.

Základní vojenská služba

Odvodní komise

Roku 1905 byl Josef Horecký předveden před odvodní komisí. Tři roky sloužit císaři pánu se mu moc nechtělo, ale žádné námitky neobstály. Stěžoval si, že se mu špatně dýchá. Vojenský lékař ho s úsměvem ujistil, že to na vojně bude mít dobré, nebude muset chodit a bude se vozit na koni jako dragoun. A na to, že si odvedenec stěžoval na špatný zrak, zareagoval lékař slovy: „No snad to tak špatné nebude, koně určitě uvidíte.“

Prapradědeček dragoun

Prapradědeček sloužil u dragounů ve Slavonii v jižní části Rakousko-Uherské monarchie. Ve Veselé je stále fotografie mladého muže s knírem, ve vysokých botách s šavlí a typickou vojenskou čepicí se štítkem. Kdyby byla fotografie barevná, bylo by vidět červené jezdecké kalhoty a jezdeckou blůzu. Dragouni V polovině 16. století vzniká druh jezdce, který se přesunuje na koni, ale bojuje jako pěšák. Všeobecně se má za to, že název „Dragon“, který je přibližně stejný ve všech jazycích, vznikl z latinského „draco“, drak, protože jeho obraz údajně nesly bojové zástavy dragounů. Existuje ovšem i názor, že dragouni byli ve Francii pojmenováni podle krátké muškety, zvané „dragon“. Od 16. století se role jezdeckva v armádě proměňovala, s vývojem palných zbraní jejich role upadala. Na počátku 20. století bylo, podle tehdejších vojenských stratégů, úkolem dragounů působit na křídla, boky a týl nepřátelské bojové sestavy. Nejcennější výsledky měli přinést působením na nepřátelské týlové komunikace. Vhodným objektem napadení mělo být i postavení těžkého dělostřelectva.

Slavonie

Slavonie je historická země v Chorvatsku mezi Drávou, Dunajem a Sávou. Na počátku 16. století byla obsazena Turky, poté začalo její osvobozování habsburskou monarchií, dokončené roku 1699. Roku 1849 se Chorvatsko a Slavonie odtrhly od Uher a vytvořily vlastní království, které bylo součástí Rakouského císařství. Po rakousko-uherském

vyrovnání se Chorvatsko-slavonské království stalo součástí Zalitavska a získalo částečnou vnitřní autonomii. Samotná Slavonie tehdy zaujímala rozlohu 9436 km².

Koně

Koně prapradědeček rád neměl. Byly to prý zlomyslné potvory, které dělaly vojákům vše naschvál. Při sedlání s oblibou nafukovali břicho a v plném cvalu ho dokázali stáhnout tak, že se sedlo svezlo a jezdec spadl na zem. O koně se muselo pečovat. Inspekční důstojník přejížděl bílou rukavicí proti srsti zvířete a nesmělo na ní uvíznout ani smítko.

Povely

Koně byli chytrí a dobře rozuměli všem německým povelům a jen stříhali ušima, když uslyšeli „Trab“ (klus) nebo „Galopp“ (cval). Do slovníku všech Čechů a Moravanů, kteří sloužili za Rakouska, se dostala spousta zkomolených německých vojenských termínů: manšaft (mužstvo), švarm (četa), mašinkvér (kulomet), štelunk (palebné postavení), festunk (pevnost), dekunk (kryt) a tak podobně. Základní vojenská služba prapradědečkovi skončila v roce 1908.

První světová válka 1914–1918

Bojové plány všech mocností počítaly s krátkou válkou. Německý Schlieffenův plán počítal s tím, že se Francie zhroutí dříve, než bude Rusko schopno mobilizovat. Záměr se téměř zdařil, ale důležité německé zálohy se musely přesunout ze západní fronty v okamžiku, kdy na Marně začal protiútok Francouzů a Britů. Obě strany rozložily své síly a zakopaly se, zákopy se táhly od Lamanšského průlivu ke Švýcarsku. V květnu 1915 vyhlásila válku Ústředním mocnostem Itálie, a tak se otevřela i jižní fronta. Na východní frontě, která se táhla v dvojnásobné délce než západní, vládlo mobilnější vedení boje. Němci ovládli velké části Polska a Rakušané většinu Srbska. Velké ztráty spojené s vnitřním chaosem přivodily revoluci v Rusku. Sjednání Brest-litevského míru v březnu 1918 ukončilo boje na východní frontě. Na západní frontě měli Němci vítězství na dosah, ale Dohoda za pomoci USA frontu udržela. Trojspolek se začal hroutit, příměří bylo sjednáno 11. 11. 1918. Na mírové konferenci konané roku 1919 vítězové uložili Trojspolku odstoupení mnoha území, velké reparace a omezení jejich ozbrojených sil.

Příhoda z východní fronty

V létě 1914, se začátkem 1. světové války, byl můj prapradědeček povolán opět do armády, tentokrát jako pěšák na východní frontě. Jednou hlídal sklad („magazín“) a přišel k němu místní kněz, který prosil o trochu zrnkové černé kávy. Prapradědeček, který měl do objektu přístup, mu ji donesl plnou jídelní misku („esšálek“). Vděčný duchovní slíbil, že se bude za vojáka modlit a ten ve zdraví přežije všechny válečné útrapy.

Italská fronta

V roce 1915 vypověděla Ústředním mocnostem válku Itálie a část vojáků, mezi nimi i můj prapradědeček, byla převedena na novou frontu, italskou. Byl převelen ke 2. praporu polních myslivců. Válkou vyčerpané Rakousko sláblo a přiděly jídla byly stále menší a menší. Vedle ohrožení života, nepohody a vši tak doprovázel vojáky i hlad.

Zajetí

Při jedné italské ofenzivě byl prapradědeček zajat. Stalo se tak 17. 11. 1917 v oblasti Mt. Longara. Italští vojáci se zajatci nezacházeli v rukavičkách. Konání podřízených se znechutilo i velícímu důstojníkovi, který vše ukončil rázným „basta.“ Italský důstojník se prapradědečka zeptal, odkud pochází. Ukázalo se, že důstojník navštěvoval v Hranicích na Moravě, vzdálených necelých 30 km od Valašského Meziříčí, vojenskou akademii.

Zajatecký tábor

Jak skutečně vypadá hlad, poznali nikterak hýčkaní rakouští zajatí vojáci až v italském táboře. Je pochopitelné, že vojenská správa státu Itálie pečovala více o vlastní vojáky než o zajatce. K tomu je třeba připočítat to, že značná část potravin určených pro tábor zmizela v žaludcích prasat, která choval velitel. A tak vojáci cenné předměty, pokud nějaké měli, směňovali za jídlo.

Československé legie v Itálii

V Itálii byly podmínky pro vytvoření čs. jednotek velice obtížné. V zemi neexistovala žádná krajanská kolonie, žili zde jen jednotlivci. Základem větší jednotky, se statutem čs. vojska, byla zajatecká organizace Československý dobrovolnický sbor, vytvořená sokolským činovníkem Karlem Čapkem a jeho společníky v lednu 1917.

V dubnu 1918 byla uzavřena smlouva mezi italskou vládou a Československou národní radou o vzniku čs. sboru v Itálii. Sbor měl rozsah jedné divize, vytvořené v dubnu 1918. Divize byla složena z 11. a 12. střelecké brigády, které zahrnovaly 31. - 34. čs. střelecký pluk.

Přesun legionářů na frontu se uskutečnil teprve v polovině měsíce srpna 1918. Legie byly nasazeny v prostoru mezi Gardským jezerem a řekou Adží.

Legie vystřídaly v obraně italské alpské jednotky a zaujaly postavení v horském terénu o šířce přibližně 20 km. Dominujícím místem obrany byla výšina Doss Alto. Z počátku mělo nasazení čs. jednotek charakter obrany na místě, s občasným vysíláním malých skupin k průzkumu. Vážnější střetnutí na sebe ale nedala dlouho čekat.

Počátkem října byly legie staženy po šestitýdenním bojovém nasazení z fronty do týlu a připravovány k účasti v rámci nově plánované ofenzivy italských armád na řece Piavě.

Do bojové činnosti však již nebyly nasazeny, vzhledem k ukončení ozbrojených akcí na italské frontě podepsáním příměří s Rakousko-Uherskem 4. listopadu 1918.

Návrat italských legií do vlasti byl zahájen 11. prosince 1918. Jako první do nově vzniklé ČSR přijeli příslušníci 39. pluku, kteří zároveň tvořili ochranu prezidenta T. G. Masaryka. Poslední z 60 vypravených transportů z Itálie odjel 26. prosince 1918. Jako poslední odjížděly 32. a 31. střelecký pluk, jednotky, jejichž členem byl i Josef Horecký.

Vzniku samostatného státu Čechů a Slováků se bohužel nedožilo 725 příslušníků italských legií, kteří v letech 1917 až 1918 zahynuli v bojích. Z uvedeného počtu bylo 46 legionářů popraveno v rakouském zajetí za vlastizradu.

Výhody a nevýhody legií

Pro prapradědečka existovala jediná cesta, jak se dostat z tábora ven – stát se legionářem. Ale ani tato varianta nebyla úplně bez rizika. V případném rakouském zajetí čekala na legionáře potupná poprava zrádce. Výsledek války v té době zdaleka nebyl jednoznačný. Legionáři měli šanci vrátit se domů pouze jako vítězové. Pro případ, že se tak nestane, každý příslušník legií si musel určit stát, do kterého chce emigrovat. Můj prapradědeček si vybral USA.

Prapradědeček legionářem

24. 4. 1918 se stal členem 31. čs. střeleckého pluku a to dva dny po jeho založení. Vstupem do legií se jeho životní podmínky zlepšily. Rád vzpomínal na plné jídelní misky vydatné, bohatě omaštěné rýžové kaše. Bývalí rakouští vojáci, nyní již legionáři, byli navyklí na vojenské povely v německém jazyce. V legiích však bylo používání němčiny

přísně zakázáno. Zvyk je ale železná košile a tak se často stávalo, že se legionář přeřekl, za což následovalo přísné finanční potrestání.

Veš zachránce života

Boje postupovaly a zážitky přibývaly. Prapradědeček vždy s nelibostí vzpomínal na vši, věrné společníky vojáka. Byly všude a vždy nepříjemné, vojáci s nimi vedli marný boj. Prapradědeček vyprávěl o spolubojovníkovi, který se během hlídky v zákopu snažil najít a zahubit veš, která ho zlobila za límecem. Už ji téměř měl v ruce, když tu ho zašimrala za krkem tak, že musel naklonit hlavu k rameni, aby si ulevil. A v tom ho zbloudilá kulka škrábala po spánku. Kdyby kvůli vši necukl hlavou, byl by na místě mrtev. Svě šťastné vši poděkoval a daroval jí život.

Setkání s Milanem Rastislavem Štefánikem

K nejsilnějším zážitkům, vedle ukončení války, které temperamentní italští spolubojovníci bujaře oslavili, patřilo setkání s generálem Milanem Rastislavem Štefánikem. Generál po krátkém prosluvu podal každému vojákově ruku. První Československá republika nenaplnila všechny naděje, které do ní ti, co se o její vznik nejvíce zasloužili, vkládali. Prapradědeček věřil, že kdyby Štefánik zůstal na živu, všechno by bylo jiné, lepší. Kdo ví.

Milan Rastislav Štefánik

Narodil se na Slovensku v Košiariskách, jeho otec byl evangelický farář. Po středoškolských studiích v Uhrách odešel do Prahy, kde studoval astronomii a matematiku. Zapojil se do spolkového hnutí slovenských studentů. Byl zaujat, pod vlivem T. G. Masaryka, možnou spoluprací Čechů a Slováků. Později odešel do Paříže, kde se věnoval astronomii. Za první světové války byl jako francouzský občan povolán do armády a na vlastní žádost prošel leteckým výcvikem. V hodnosti generála byl pověřen vybudovat vojenskou meteorologickou službu. Když se na konci roku 1915 seznámil s posláním T. G. Masaryka a E. Beneše, dal se plně do služeb jejich snahy. Věnoval se zejména zřizování československých legionářských jednotek. V říjnu 1918 byl jmenován ministrem války v prozatímní čs. zahraniční vládě. Koncem roku 1918 byl vyslán za čs. legiemi na Sibiř. Zemřel při návratu do vlasti, když se jeho letadlo zřítilo u Vajnor nedaleko Bratislavy.

Konec války

Válka skončila, ale legionáři bojovali dál, na jižním Slovensku. Maďarští nacionalisté a bolševici se nechtěli jen tak lehce smířit se ztrátou horních Uher. 6. divize, která při návratu italských legií do vlasti tvořila zadní voj, přišla na Moravu na konci roku 1918 a ihned se přesunula do okolí Popradu. Část hranice, kterou měla divize obsadit, byla rozdělena na dva úseky: jeden připadl 31. a druhý 32. pluku. Pluk mého prapradědy dorazil 11. ledna do Michalovců a 13. ledna do Užhorodu. Do konce ledna 1919 bylo obsazení jižní hranice Slovenska, pokud spadalo do okruhu činnosti italské legie, dokončeno. Žádná z postupujících jednotek nenarazila na silnější odpor, který by si vyžádal větší oběti na životech. Demobilizovaný italský legionář s hodností vojína Josef Horecký se vrátil domů po dlouhých pěti letech v roce 1919. S vděkem vzpomínal na to, co mu předpověděl duchovní počátkem války.

Závěr

Cílem této práce bylo nastínit osud mého prapradědy za první světové války. Po konci války jeho život pokračoval v normálních kolejích. Legionáři měli v nové republice celou řadu výhod, počínaje službou ve státní správě. Prapradědeček toho nevyužil, věřil malému soukromému hospodářství, které dokázalo uživit rodinu. K tomu si přivydělával jako zručný zedník, zvláště v době, kdy se pece nahrazovaly zděnými sporáky s kachlovými kamny. Nezaháel ani v zimě. Dovedl udělat kvalitní metly z březového proutí, plést košíky, ošatky, rohože a zhotovit řadu dalších věcí užitečných pro domácnost.

Příloha č. 1

Josef Horecký
na fotografii z
roku 1905.

Seznam zdrojů

Použitá literatura

- [1] PARKER, Geoffrey, et al. Atlas světových dějin. Vydání první. Praha : Knižní klub, 1999. 176 s.
- [2] HONZÁK, František, et al. Evropa v proměnách staletí. Třetí, aktualizované vydání. Praha 5 : Libri, 2001. 767 s.
- [3] BARTOŠ, Josef; KOVÁŘOVÁ, Stanislava; TRAPL, Miloš. Osobnosti českých dějin. Druhé doplněné a přepracované vydání. Olomouc : ALDA OLOMOUC, 2005. 451 s.
- [4] PROCHÁZKA, Zdeněk, et al. Vojenské dějiny Československa : III. díl. Vydání I. Praha : Naše vojsko, 1987. 583 s.
- [5] WESTWELL, Ian. První světová válka : Den po dni. Vydání první. Praha : Naše vojsko, 2004. 192 s.

Internetové stránky

- 1. TESÁREK, Bohuslav. Prima plana [online]. 08.12.2007 [cit. 2011-02-16]. Dragouni v historickém vývoji vojenství. Dostupné z WWW: www.primaplana.net/txt/varia/dragouni-v-historickem-vyvoji-vojenstvi-tesarek
- 2. Klub přátel pplk. Karla Vašátky [online]. 200? [cit. 2011-02-17]. Všeobecně o československých legiích v Itálii. Dostupné z WWW: www.karelvaskatko.cz/historie-ceskoslovenskych-legii/odborne-clanky/italske-legie
- 3. MINAŘÍK, Pavel. Československá armáda [online]. 2005 [cit. 2011-02-16]. Československý zahraniční vojenský odboj v letech 1914-18 Část první Na frontách světové války. Dostupné z WWW: armada.vojenstvi.cz/predvalecna/studie/8
- 4. Vojenský ústřední archiv [online]. © 2009 - 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: www.vuapraha.cz/Pages/

(Seminární práce z dějepisu)

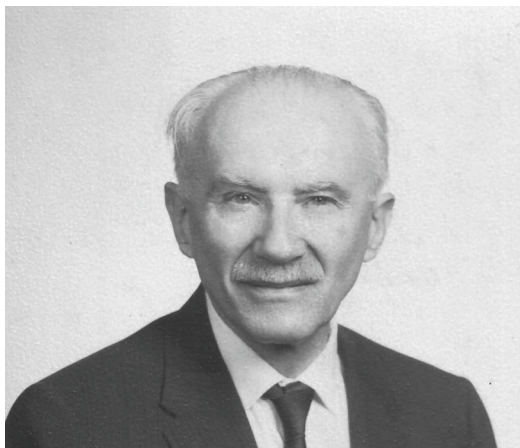
O mém otci Janu Rambouskovi

Rostislav Rambousek, Spálov 65

Jan Rambousek se narodil 16. července 1889 rodičům Arnoštu a Julii Rambouskovým. Maminka Julie se za svobodna jmenovala Jakubcová. Vyrůstal společně s mladšími sestrami Annou a Hedvikou a více nežli rodiče se mu věnovala babička Josefa, rozená Králová. Babička mu zpívala a také zapisovala písně, které se

Janovi líbily. Od osmi let se učil hrát na housle u varhaníka Antonína Šímy a ve hře pokračoval v klášteře v Odrách, v Odrách také navštěvoval od 11 let německou měšťanskou školu a pro své odvážné názory si vysloužil přezdívku „husita“.

V září 1913 nastoupil u fy Breda a Weistein do učení na obchodního příručího. O tři roky později byl povolán na vojnu k sapérům (ženistům) do města Krakowa. V roce 1917 byli převeleni do Itálie, kde v Dolomitech budovali různá opevnění a kryty. Před odchodem do Itálie měl vojenský útvar cvičení na Dunaji v Klosterneuburgu u Vídně, odkud chodíval navštěvovat příbuzného Rudolfa Juráče, který pracoval ve Vídni. Ještě před vyhlášením příměří s deseti kamarády desertoval a všichni se přihlásili u italských úřadů. Jako zajatci přečkali zimní období v městských parcích, a aby se ve stanech zahřáli, přitápěli si utrženými pásy sukna ze spodních částí plášťů. Můj otec byl vyčerpán a tělesně slab, proto jej italský voj. lékař poslal do nemocnice. V červnu 1919 byl poslán k české jednotce Československá domobrana, k 26. praporu, 4. rotě a 3. četě, která sídlila v Galarate a Samarate v provincii Miláno. Tato jednotka byla brzy převelena do Československa Znojmo – Ječmenišť. 10. října 1919 byl odvelen na Okresní doplňovací velitelství v Brně. V únoru 1921 byl propuštěn z vojny v hodnosti desátníka.

*Jan Rambousek,
květen 1970*

Po návratu Jan Rambousek zůstal v rodném domě a pomáhal matce v obchodě s textilním zbožím. Musel zastat i práci za otce Arnošta, který se vrátil z války s podlomeným zdravím. Byl činorodý, zastával v místní organizaci Sokol funkci pokladníka až do roku 1950. V letech válečných i poválečných se snažili nakupovat textilní zboží přímo od výrobců, neboť velkoobchody a sklady textilií nebyly dostatečně zásobovány a jejich výrobky byly drahé.

V roce 1927 se Jan Rambousek oženil s Anežkou Tillovou, dcerou stolaře. V letech 1929 až 1945 se jim postupně narodilo pět dětí (Vladimír 1929, Rostislav 1931, Zdeněk 1933, Vlasta 1940 a Helena 1945). Hospodářské poměry ve dvacátých a třicátých letech 20. století byly složité a nebylo jednoduché zajistit početnou rodinu. Otec se zadlužil, což se tajilo, dluh splatil až v roce 1941. Nám dětem se otec věnoval málo, jen nedělní odpoledne patřilo společným vycházkám po okolí.

Po vyhlášení druhé mobilizace v září 1938 nastoupil do Kroměříže k ženijnímu pluku č. 2, po zabrání Sudet byl 10. října propuštěn. Vrátil se domů a pomáhal manželce s vedením živnosti. Někdy navštěvoval v Hranicích přítele, učitele Josefa Ševčíka, spolu hovořili o válečných událostech a navzájem si předávali informace. Také spolupracoval se zástupcem organizace „Obrana národa“ a předával mu informace o opavských pevnostech. Cestu Spálov – Hranice často podnikal pěšky, protože své auto Tatra nesměl za války používat.

Na okenice svého obchodu psával křídou výzvy a hesla, která se nelíbila místní policii a mnohá udání na něj posílali i občané. Např. „Je-li každý z nás z křemene, je celý národ z kvádrů“, nebo „Staráme se o Vás, podpořte nás“, „Čest tomu, komu přináleží“ (viz text „Předvolání na gestapo do Nového Jičína v listopadu 1939“).

Nesouhlasil s poněmčením české školy ve Spálově v letech 1939 - 1940, proto navštívil s Aloisem Klezlou krajského inspektora Kuderu v Opavě a společně mu vyložili situaci v obci. Na základě této návštěvy a také protestem spálovských matek proti germanizaci jejich dětí, inspektor přijel do Spálova a navštívil starostu Kordona. Dopadlo to tak, že koncem škol. roku řídicího Lubojackého odvolali a ve spálovské škole se vyučovalo česky.

V závěru války mu bylo nabídnuto členství v Revolučním národním výboru, byl také členem představenstva Spořitelního a záložního spolku a měl klíč od pokladny spolku. Klíč k pokladně vlastnili ještě dva členové představenstva – Jan Maršálek a Alois Král. Pokladnu bylo možné odemknout pouze třemi klíči najednou. Pověřený německý důstojník navštívil Jana Maršálka a žádal jej o předání pokladní hotovosti, ten mu ale nemohl vyhovět, protože vlastnil pouze jeden klíč, ale tajně vzkázal Janu Rambouskovi, aby se ukryl. Protože se nesetkali u pokladny všichni tři, nebylo možné ji odemknout a německý důstojník odjel s nepořízenou. Tak se podařilo zachránit obnos větší než jeden milion říšských marek.

7. května 1945 odpoledne se k nám nastěhoval ruský důstojník a žádal o uvolnění jedné místnosti v domě. Byl to radista, radiostanici napojil na domovní anténu a vysílal s volacím znakem RANITADIN. Po osvobození Spálova v našem domě pobývalo pět ruských důstojníků a dvě ženy s hodností poddůstojníků, po čtyřech dnech odjeli

směřem na Olomoucko. Jak už jsem se zmínil, byl můj otec členem Revolučního národního výboru, a proto dostal povolení k nošení střelné zbraně. Povolení nosit pistoli mu udělilo také velitelství Rudé armády.

Po válce se snažil obnovit obchod a znova navázal spojení s velkoobchody pro zásobování textilem v Opavě, Brně, Budišově a v Horním Benešově. Bohužel přidělový systém trval i po osvobození a textil se prodával na legitimace zvané „šatenky“ (jedna šatenka měla hodnotu 100 bodů, např. košile byla za 20 bodů). Od roku 1946 směl otec opět používat své auto Tatra typ 12, ale jen omezeně, přiděl benzinu byl pouze 15 litrů na měsíc.

V roce 1949 se změnilo uspořádání okresů, Spálov se stal součástí okresu Vítkov. Únorové události roku 1948 ovlivnily život i v naší obci. Řada učitelů a příslušníků SNB byla přesídlena jinam, místnímu knězi P. Vykopalovi nebyl dán souhlas k vyučování náboženství na škole. Živnostníci byli přesvědčováni a zapojováni do nově zřízených velkých organizací. Otce chtěli zapojit do organizace TEP (státní organizace velkoobchodu), ale on si zjistil u svých kolegů, kteří již byli u této velké organizace, že by to nebyla dobrá volba. TEP zboží dodal, ale obchodníci si dodané množství nemohli před převzetím zkontrolovat, a tak často docházelo ke ztrátám na zboží i na penězích. V této tíživé situaci se snažil najít práci kdekoliv jinde. Lidé mu svěřovali své šatenky a peníze, žádali jej, aby jim obstaral potřebné textilní zboží. Když zboží nakoupil a dovezl, tak mu je příslušníci SNB často zabavili bez náhrady. V prosinci 1950 vzali Janu Rambouskovi také automobil a nevrátili mu jej ani na odvolání. Toho roku Vánoce u Rambousků nebyly veselé, přestože přijel z vojny i syn Vladimír.

Vladimír sloužil u jednotek PTP, pracoval v uhelných dolech 10 až 12 hodin denně za dva krajíce chleba se sádlem a bandasku černé vojenské kávy. Měl podlomené zdraví, lékař mu předepisoval léky, ale na důkladné komplexní vyšetření ho neposlal. Když v lednu 1951 zabavili otci i psací stroj, otec se rozhodl zavřít živnost a odhlásit se z živnostenského úřadu. Zdravotní stav syna Vladimíra se stále zhoršoval, proto se otec rozhodl zavést syna ke známým do Rakouska, aby se mu dostalo účinnějšího léčení. Pokusil se o přechod v terénu, který znal z roku 1919. Byli ale pohraniční hlídkou zadrženi, Vladimír se musel vrátit k voj. útvaru, byl léčen v nemocnici v Opavě a ve Šternberku s diagnózou schizofrenie. Jeho otec byl odsouzen Okresním soudem ve Znojmě na tři roky vězení. Protože se pokusil opustit území státu bez povolení, propadl majetkem, ztratil čestná a občanská práva na pět let, byl trestán za napomáhání ke zběhnutí z vojenské presenční služby.

*Sokolský slet, Boonton,
New Jersey, červen 1956*

*Československý den, oslava v české čtvrti
New Yorku, květen 1965*

Vězni ze Znojma pracovali v zemědělství, ale někteří museli nastoupit do uranových dolů v Jáchymově. Jan Rambousek se také dozvěděl, že před ukončením trestu se posílá na rodnou obec žádost, zda by byl jeho pobyt v trvalém bydlišti žádoucí. Pokud by jeho pobyt byl ale nežádoucí, jáchymovské doly by jej nepropustily ze zaměstnání. Jan Rambousek došel k názoru, že nikomu z rodiny už nemůže pomoci, a proto využije první příležitosti k útěku.

V říjnu 1951 vybírali brambory v blízkosti státní hranice s Rakouskem. Otcí se podařilo nepozorovaně přejít státní hranici a podél lesa došel k městečku Retz. O pomoc požádal v hostinci Ambrose Köpfa, kde se mohl umýt, oholit a najíst. Manželé Köpfovi mu dali cenné rady, starší kabát, 25 šilinků na vlak do Vídně a budík. Ve Vídni nasedl na pouliční dráhu a jel do 16. okresu k Rudolfu Juráčovi. S Rudolfem se naposled setkal v roce 1933, po krátkém pobytu se vydal směrem na jih k táboru Trofaiach, Linz, Asten a Kapfenberg. V táborech se hlásil k repatriaci do USA. Jeho cestu do Brém zaplatilo město Kapfenberg, cestu z Brém do irského města Shanon platilo město Brémy. Cestu letadlem přes moře zaplatila společnost AFRC se sídlem v Ženevě. Tuto dlouhou cestu uskutečnil 21. listopadu 1951. Cestou se seznámil s Bláhou (na jeho jméno si již nevzpomíná) a společně si zajistili práci na montáži zapalovačů. Jan Rambousek si pomalu zvykal v novém prostředí a stále hledal práci ve svém oboru, ale neuspěl. V New Yorku se také přihlásil do Sokola a v roce 1971 získal za členství trvající 50 let „stříbrný odznak“. Po zaměstnání se dále vzdělával ve zdravotnickém kurzu. Díky tomuto kurzu získal zaměstnání v nemocnici St. Lukes, kde ošetřoval i zetě T. G. Masaryka Revillioda

a příležitostně se setkal se sestrami Olgou a dr. Alicí. V Americe si dopisoval se svým strýcem Augustinem, který vedl malý krejčovský závod v Montaně a pobýval v USA už od roku 1904. Můj otec asi po 9 letech změnil zaměstnání a začal pracovat u pojišťovny Blu Gros.

*Všechny
fotografie
zapůjčil
autor
článku.*

*Panna Maria ve Skále a před ní stojí poutník
z New Yorku, rok 1970*

*Anežka Rambousková,
manželka*

Do rodného Spálova se rád vracel, podařilo se mu to v letech 1970, 1973 a 1975. Trvalý pobyt v Československu si chtěl vyřídit až jako důchodce, ale velvyslanectví mu nevyhovělo. V roce 1975 přijel na léčení do Piešťan a špatný zdravotní stav mu nedovolil se vrátit do USA. Poslední léta svého života strávil u syna Vladimíra v Kopřivnici. Zemřel v květnu 1983 v nemocnici v Novém Jičíně ve věku téměř 85 let.

Dodatek: Matka zemřela v roce 1964 ve věku 55 let. Měla to v životě o to těžší, že otec utekl do zahraničí a nikdo ji nechtěl zaměstnat. Pracovala jako kuchařka v pohostinství a pak jako krmička v zemědělství. V roce 1953 onemocněla zánětem mozkových blan a poslední roky byla uklízečkou u MUDr. Ericha Klučky.

Předvolání

K Vašemu vyšetření – k vysvětlení

Vás žádám dostavit se v sobotu dne 18. 11. 1939 mezi 9 a 10h na pobočku v Novém Jičíně, ul. Prorokova 8, do místnosti....., patro..... předložte následující předvolání.

Žádám Vás o přinesení:

Občanského průkazu Vaší osoby

Budete-li v uvedeném období pobývat mimo bydliště, prosíme o zaslání tohoto předvolání zpět s uvedením nového místa pobytu.

V případě, že se adresát odstěhoval mimo, prosíme nezasílat mu, nýbrž s nově opatřenou adresou zaslat zpět.

Nemarkováno!

Volný průchod při změně Říše

Pan

Ernst Rambousek

Obchodník se střížním zbožím ve Spálově
Okr. Nový Jičín
Východní Sudety

Geheime Staatspolizei Neutitschein
Staatspolizeistelle Troppau m. r. p. p. p. den 16. Nov. 1939
Außendienststelle
Neutitschein
Bei allen Angaben ist das vor-
liegende Unterscheiden anzugeben

Borladung

Zu Ihrer Vernehmung in der Rame – zur Ermittlung

erforsche ich Sie – am Samstag
dem 18. November 1939 in der Zeit zwischen 9,00 und 10,00 Uhr
in der Außendienststelle Troppau in Neutitschein
Prorokgasse Nr. 8 auf Zimmer
(Straße – Platz – Nr.)
Stadtwerk unter Verzeigung dieser Borladung zu erscheinen.

Sie bitte mitzubringen:
Ausweispapiere über Ihre Person

Sollten Sie Ihren Aufenthalt in der Zwischenzeit nach außerhalb verlegen, wird um Mittheilung der Borladung unter Angabe des neuen Aufenthaltsortes gebeten.

 Im Auftrage:
[Signature]

Falls Adressat nach außerhalb
zureisen, nicht nachsuchen,
sondern mit neuer Adresse
anmelden.

Frei durch Marke!

An
Herrn
Ernst Rambousek
Schmittwarenhändler
in Spönau
Kreis Neutitschein
Ostsudetenland.

O p i s

Gend.-Posten:Sponau,
Kreis:Neutitschein,
Reg.-bez.:Troppau.

Sponau, den 5. September 39.

An die
G eheime Staatspolizei
Aussendienststelle
in Neutitschein.

Zum Schreiben der dortigen Dienststelle vom 20.7.39,
Tgb.Nr.1406/39 betreffend Schnittwarenhändler Rambousek
aus Sponau, wird nachträglich folgendes berichtet:

Johann Rambousek, Inhaber der Firma Ernst Rambousek,
wohnhaft in Sponau Nr.65, hat seit dem 3.9.1939 in seinem
Auslagefenster an der Strasse eine etwa 25 cm lange und
10 cm breite Tafel mit folgender Inschrift: in tschechischer
Sprache: "wir kümmern uns um Euch, unterstützt uns, -3.9.L.P.
1939". (in tschechischer Sprache "starams se o Vas, podporujte
nas, -3.9.L.P.1939" Die Inschrift trägt keine Anschrift und
ist an die Allgemeinheit gerichtet. Man kann auch nicht sa-
gen, dass diese Inschrift eine Bewandnis hätte mit einer
Aktion geschäftlicher oder anderer unpolitischer Art.

Mit Rücksicht auf die gegenwärtige Lage und auf die
Person des Rambousek, kann angenommen werden, dass dieser
Aufruf an die Tschechen in Sponau eine politische Bedeutung
hat und es sieht so aus, als ob Rambousek durch diesen Auf-
ruf die Tschechen in Sponau um sich sammeln möchte.

Über die Person des Johann Rambousek ist der dortigen
Dienststelle berichtet worden. Genannter war stets an lei-
tender Stelle im tschechisch-nationalen Turnverband "Sokol"
und ist bis heute einer der geistigen Führer der nationalen
und deutschfeindlichen Tschechen in Sponau.

Ich bitte um Mitteilung, ob dieser Tafel eine politische
Bedeutung wie angedeutet beigemessen werden kann und ob
die Entfernung dieser Tafel erwirkt werden soll.

Johann Rambousek hat, wie schon zum dortigen Schreiben
vom 20.7.39, Tgb.Nr.1406, berichtet wurde, am Geburtstage des
Führers im Jahre 1939, statt sein Haus und Auslagefenster
zu beflaggen und zu schmücken, in sein Auslagefenster den
Spruch "Ehre wem Ehre gebührt" angebracht.

Johann Rambousek, Inhaber der Firma Ernst Rambousek, ist
am 16.7.1898 in Sponau geboren.

Gend.-Hauptwachtmeister a.W.

Za správný opis :

Spálov, 5. července 1945.

Prozatímní velitel stan.NBS:

Mich. Ptáček

Opis
1939

Spálov, 5. září

Policejní stanice: Spálov,
Okres: Nový Jičín,
Vládní okrsek: Opava

Gestapo

Pobočka v Novém Jičíně

K dopisu z místní služebny z 20. 7. 1939 č. 1406/39 týkající se obchodníka se střížním zbožím Rambouska ze Spálova, je dodatečně sdělováno následující:

Johann Rambousek, majitel firmy Ernsta Rambouska, bytem ve Spálově č. 65, má od 3. 9. 1939 ve své výkladní skříni směrem do ulice asi 25cm dlouhou a 10 cm širokou tabuli s následujícím nápisem v češtině: „staráme se o Vás, podpořte nás, 3. 9. L. P. 1939“. Nápis nenese žádný nadpis a je směřován obecně. Nedá se rovněž říci, že by tento nápis měl jakoukoliv souvislost s nějakou akcí obchodního či jiného nepolitického rázu.

S ohledem na současnou situaci a na osobu Rambouska, se můžeme domnívat, že tato výzva adresovaná Čechům ze Spálova má politický význam a vypadá to tak, jako by jí chtěl Rambousek shromáždit kolem sebe Čechy ve Spálově.

O osobě Johanna Rambouska byla místní služebna již informována. Výše jmenovaný byl vždy na vedoucí pozici českého národního tělocvičného spolku „Sokol“ a dodnes je jedním z duchovních vůdců Čechů ve Spálově smýšlejících národnostně a nepřátelsky vůči Němcům.

Prosím o sdělení, zda této ceduli může být přisouzen politický význam – jak naznačeno – a zda má být vyžádáno její odstranění.

Johann Rambousek, jak bylo sděleno dopisem 20. 7. 1939 č. 1406, připevnil v den narození našeho Vůdce v roce 1939 do výlohy citát „Čest tomu komu přináležejí“, místo toho, aby svůj dům a výlohu ozdobil a vyvěsil vlajku.

Johann Rambousek, majitel firmy Ernsta Rambouska je narozen ve Spálově 16. 7. 1898. Hlavní strážmistr místní policie

Gestapo

Státní policejní úřad Opava
Pobočka Nový Jičín

Nový Jičín 16. 11. 1939

Při každém jednání je třeba předložit toto jednací číslo spisu

Za MUDr. Erichem Klučkou

Božena Luxová, Spálov

V letošním roce 2019 by se dožil vzácný člověk MUDr. Erich Klučka 110 let. Narodil se 22. února 1909 v Břeclavi. Po obecné škole pokračoval ve studiu na Německém reálném gymnáziu v Břeclavi a v Mikulově. Maturitu složil v roce 1927 v Mikulově. Na lékařské fakultě Německé univerzity v Praze promoval 21. dubna 1934. Po studiích vykonával roční vojenskou prezenční službu v Olomouci, kde se seznámil s budoucí manželkou Annou Vidlářovou. Od 15. března 1935 nastoupil jako sekundární lékař do nemocnice v Hranicích.

Na spálovský obvod přišel 1. prosince 1936 a působil zde jako první lékař. Nejprve jako zastupující a po vykonání fyzikální zkoušky byl definitivně jmenován státním obvodním lékařem od 1. ledna 1937 pro obvod Spálov. V tom čase patřily do obvodu Spálov obce Spálov, Luboměř, Lindava (Lipná), Heltínov, Luboměř pod Strážnou, Barnov, Jakubčovice, Heřmánky a Klokočůvek. V září 1937 se oženil s Annou Vidlářovou v kostele sv. Jakuba ve Spálově, v roce 1941 se jim narodil syn Petr.

Při své praxi prováděl drobnější chirurgické zákroky, trhal zuby, a aby léčba byla účinnější, poskytoval nemocným ze své domácí lékárny ihned léky. Pan doktor to neměl v našem kraji jednoduché, v období zimy se často prodíral vysokou sněhovou nadílkou a pomáhal lidem v kteroukoliv denní a noční hodinu. Během 2. světové války, zvláště pak v jejím závěru, poskytoval tajně a zdarma lékařskou pomoc spálovským občanům, kteří se museli skrývat před gestapem. Léčil také skupinu osmi anglických válečných zajatců, kteří uprchli z pracovního tábora v kamenolomu v Heřmánkách. Zajatci se skrývali u Viktora Šustka, Spálov č.p. 23. Také léčil ruské zajatce, kteří utekli z pracovních táborů, nebo se jim zdařil útek z transportu a skrývali se v okolních lesích.

V roce 1946 se přestěhoval do domu č. 264 na Kocandě, kde ordinoval až do roku 1960. V padesátých letech zastával, při svém plném úvazku, také funkci posudkového, školního a důchodového lékaře. V šedesátých letech byl přeložen a stal se závodním lékařem v Optimit Odry. V roce 1969 přijal nabídku na práci závodního lékaře v Třineckých železárnách a přestěhoval se do Třince. Pracoval do svých 76 let. Dovolenu, víkendy a v důchodu celé léto prožíval na chalupě – kde jinde než ve Spálově. V létě 1991 tam byl naposledy. Zemřel 19. října 1993 v Galantě, kam se přestěhoval za synem v roce 1987.

Věnujme mu alespoň tichou vzpomínku jako lékaři a člověku, který toho pro lidi ze Spálova a z okolí hodně udělal. Čest jeho památce! (Čerpáno ze vzpomínek syna Petra, Františka Juráče a Rostislava Rambouska)

MUDr. Erich Klučka kráčí po silnici od kina a míjí starou poštu, která stávala do roku 1946 pod hrází u školního rybníka ve Spálově. (Foto: Jan Rambousek, říjen 1942)

Galanta 17.zář 1990

Vážená sešlost Šedesátníků !

Jsem velice dojat Vaším milým pozváním. Chci Vás ubezpečit, že kdyby mi bylo šedesát, tak bych teď byl mezi Vámi a bylo by mi určitě dobře. Jste ročník, který jsem poznal v těch nejhezčích letech pro Vás i pro mne. Rostli, ale bohužel i stárli jste se mnou. Tehdy asi nikdo z nás nemyslel na to, že Vám bude jednou šedesát a mně o dvacet dva víc, ale takový je život.

Spolu s Vámi spomínám na Ty, kteří se Vašeho setkání nedožili a Vám, kteří jste se sešli oslavit společně kulaté narozeniny přeji z celého srdce ještě mnoho let v plném zdraví a dobré pohodě.

MUDr. Klučka Erich

Setkání šedesátníků, absolventů jednoročního kurzu JUK v roce 1990 v ZŠ Spálov.

Učitelé: František Šustek a Vlasta Rýparová, absolventi: Vladimír Havran, Josef Malcher, Anna Kaňová, Ludmila Jaklová, Aloisie Ondřejová, Rostislav Rambousek, Rudolf Havran, Antonín Ondřej, Marta Skřehotová, František Juráč, Natálie Šustková, Jarmila Šmatelková, Marie Kostková, Jaroslav Král a Vlasta Peprná. (Foto. archiv Fr. Juráče)

Počasí v oblasti Oderských vrchů v roce 2018

Ing. Josef Vlček, Heltínov

Navzdory různým předpovědím o nastávající tuhé a drsné zimě přinesl leden zpočátku jen zimu mírnou, spíše připomínající už předjaří. Mezi 12. až 23. lednem sice napadlo až 16 centimetrů sněhu, a však rtuť teploměru se v odpoledních hodinách udržovala jen slabě pod nulou, zatímco ráno neklesala hlouběji, nežli k $-7\text{ }^{\circ}\text{C}$. Závěr měsíce ledna již opět připomínal spíše počátek března, takže zima nám nedělala těžkou hlavu. Ostatně podle renomovaných meteorologů se letošní leden ukázal být čtvrtým nejteplejším od roku 1961. Málokdy se v tomto zimním měsíci stává, aby se po vydatném dešti rozvodnila Odra, jako tomu bylo letos 11. ledna. Celkem byl tento měsíc vlhký a nezdravý.

Následující únor předvedl dokonalý obrat, protože celý měsíc byl ukázkově mrazivý. Jen sněhu napadlo docela málo, takže představa ladovské zimy nebyla dokonalá /jen do 10 centimetrů/. Koneckonců už si začínáme zvykat, že zimy v posledních letech se vyznačují nedostatkem sněhu a na jaře pak nedostatkem vláhy. Naši předkové tvrdili, že „netrkne-li únor rohem, tak švihne ocasem“. A skutečně závěr měsíce února byl až nezvykle drsný, když od 24. 2. panovaly silné celodenní mrazy - až $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$ pod nulou, takže řeka

Odra, včetně jejích přítoků Dobešovského potoka a spálovské Suché, z velké části zamrzla.

Pozdní zima měla své pokračování ještě i v březnu. Po celý první týden silně mrzlo. Jen sněhu bylo stále málo, nanejvýš 10 cm. Krátké oteplení následně vystřídala další vlna denních a nočních mrazů. Ještě 18. 3. ukázal ráno teploměr na hodnotu $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$! Velikonoční svátky, které letos připadly na přelom března a dubna, přinesly sice oteplení, nikoliv ale skutečné jaro. Ještě 30. 3. (Velký pátek) jsme ráno měli slabý mráz. Výše zmíněný 18. březen přinesl výrazné ochlazení způsobené bouřlivým severním větrem, který způsobil mnoho škod v okolních lesích, když vyvracel jehličnaté a zejména ještě zelené stromy. Půda v lesích byla dosti podmáčená po lijáku z předešlého dne, přesto však suché, kůrovcem poškozené stromy, silnému větru kupodivu odolaly.

V dubnu jsme mohli pozorovat, že začalo nikoliv jaro, ale hned léto. Jako by zmizelo jedno z ročních období. Teploty velmi často atakovaly hodnotu 20 stupňů, občas i vyšší. Měsíc duben byl celkově velmi teplý, podle záznamů meteorologů se stal dokonce nejteplejším dubnem od roku 1961 a kromě toho byl neobyčejně suchý. Za celý měsíc spadlo pouhých 16 mm srážek.

Pro srovnání je třeba si uvědomit, že průměrně by mělo napršet zhruba 57 mm. Značný deficit vodních srážek v jarním období mívá pak neblahé důsledky při rozvoji vegetace, zvláště když v následujících měsících se dostaví pouze přehánky místního charakteru. Oblast Oderských vrchů měla v tomto ohledu více štěstí, nežli některé jiné kraje České republiky, protože se – i když v omezené míře – přece jen lokální deště dostavily. 23. dubna navečer od západu přišla první jarní bouřka. Pršelo ale jen slabě a málo.

Květen, s výjimkou samotného závěru, byl poněkud chladnější, protože převládalo severovýchodní proudění. Deště však nenapršelo mnoho, s 54,5 mm zůstal i tento měsíc pod průměrem, který by měl činit 71 mm. Již velmi teplý duben značně urychlil vývoj vegetace, když v průběhu tohoto měsíce odkvetly všechny ovocné stromy. Už jsme řekli, že i tento měsíc zůstal srážkově podprůměrný. Podíváme-li se na časové rozložení přeháněk a bouřek, zjistíme, že zejména období od 20. do 31. 5. nepřineslo vůbec žádný déšť, takže se výborně sušilo seno. Na druhé straně už od počátku května trápilo přírodu značné sucho, které umocnila další suchá perioda v závěru května. Bouřky, které mohly přinést potřebnou vláhu, náš kraj v této době často obcházely. Určitě ale bychom si nepřáli silnou bouřku s krupobitím, která 3. května

zasáhla Jeseník nad Odrou a nejbližší okolí, kde způsobila četné škody na majetku občanů i obce.

Velké sucho přece jen částečně zmírnila bouřka s prudkým a vydatným lijákem, která zasáhla náš kraj 1. června odpoledne. Byla provázena silným větrem a postupovala od severozápadu. Stojí za zmínku, že během pouhých tří hodin spadlo neuvěřitelné množství deště – 47 mm, což představuje 47 l vody na jeden metr čtvereční. Je ovšem třeba podotknout, že převážné množství takovéto vláhy nestačí při prudkém lijáku vsáknout do země a bez užitku odeteče. Právě tento silný lijavec přispěl k vylepšení měsíční srážkové bilance, takže celkový úhrn srážek za červen mírně překročil normální stav. Dále se červen vyznačoval suchou povětrností a jen málo vydatnými přeháňkami.

Dá se říci, že oproti očekávanému normálu 95 mm srážek napršelo v průběhu července zhruba jen 50 procent z tohoto množství. Začátek houbařské sezóny byl tak odsunut, jak uvidíme dále, až na podzimní měsíce. Přitom odpolední teploty často překračovaly 25 °Celsia a v poslední dekádě měsíce, kdy skoro vůbec nepršelo, se přidaly i tropické noci. Na druhé straně je třeba vidět, že takový ráz počasí nepochybně umožnil snadný a rychlý průběh zemědělských prací. Slunečné počasí vybízelo k činnosti

i sběrače borůvek, jichž se letos urodilo nebývalé množství, poněvadž je nezasáhly jako obvykle jarní mrazy. V důsledku sucha byly letos borůvky ale drobnější.

První týden srpna přinesl velká vedra, jež často přesahovala i 30 stupňů ve stínu a rovněž zbývající část měsíce se nesla ve znamení nekončících veder. Podle meteorologů se letošní srpen stal třetím nejteplejším za posledních 50 let s průměrnou teplotou 20,6 °Celsia, což je o tři stupně Celsia nad normálem! Patrně nejteplejší dny v rámci našeho kraje jsme zaznamenali ve dnech 4. a 9. srpna, když odpolední teplota přesáhla 30 stupňů Celsia. Oproti tomu nejchladnějším dnem byl 26. srpen, kdy se rtuť teploměru v odpoledních hodinách nepřehoupla přes 14 °Celsia. Je zajímavé, že v prvním srpnovém týdnu, když se dostavila úmorná vedra, foukal vítr od severovýchodu, který obvykle přináší ochlazení. Ovšem v letošním létě toto pravidlo neplatilo. Se 78 mm srážek můžeme letošní srpen zařadit u nás mezi srážkově normální, a to díky dvěma vydatným bouřkám. Přitom i v rámci našeho kraje se při bouřkách vyskytly co do množství srážek velké rozdíly (např. 23. 8. pršelo v Heltínově jen málo, zatímco ve Spálově pršelo vydatně, ale pouze na horním konci a dolní část obce zůstala suchá).

Hned 1. září jsme zaznamenali silnou bouřku s vydatným lijákem, při které

napršelo 54 mm srážek. Objevilo se hodně nebezpečných blesků, z nichž jeden uhořel v Luboměři do lípy nedaleko kostela. V září začaly konečně růst hříby, poněvadž oproti normálu 68 mm spadlo skoro dvojnásobné množství vody (111,5 mm). Velmi teplé, takřka letní počasí, se udrželo až do 21. září, kdy se již začaly postupně prosazovat určité znaky podzimu. 26. září v ranních hodinách obilil louky i střechy domů první mrazík jako připomínka blížící se zimy. Změnu počasí předznamenala již v noci z 23. na 24. 9. výrazná bouře nazvaná meteorology Fabien, která za sebou zanechala mnoho škod. Republikou se přehnala silná vichřice, která lámala stromy a na mnoha místech přerušila dopravu. V horní části Luboměře vzala za své další lípa, kterou víchř shodil na Polovém pozemku. Silný větrný vír, který měl patrně charakter tornáda, zničil v horní části Spálova dřevěný přístřešek pro koně. Ještě ničivější sílu prokázal tento živel, když vyvrátil ze základů železniční zastávku v Loučkách. Bouře se přehnala i přes nedaleké Hranice a zasáhla zejména lokalitu U kostelíčka, která se nachází asi 150 m nad úrovní města. Větrný vír (asi tornádo) vytrhl i s kořeny letitý vlašský ořešák a odhodil jej na střechu nedalekého stavení.

Ještě začátek měsíce října přinesl trochu potřebného deště, avšak od 4. října nastalo dlouho očekávané „babí

léto“, které se u nás zdrželo zhruba dva týdny. Po bouřlivém závěru září se počasí konečně uklidnilo a zejména v údolích se objevovala chladná rána. Zato během dne zůstávala obloha azurová a rtuť teploměru vystoupila často i nad 15 °Celsia. Zřejmě nejteplejším dnem tohoto měsíce se stal 13. říjen, kdy odpoledne se rtuť teploměru podívala až na 18,5 stupňů Celsia. Ani závěr měsíce nebyl nijak chladný, i když se vyskytlo více dešťových srážek. Se 40,5 mm zůstal tento měsíc pod normálem. Příznivé povětrnostní podmínky přály zejména zemědělcům, ale i zahrádkářům či sadařům, takže nejen polní plodiny, ale i jablka a vůbec jiné ovoce se sklízely za sucha a v dobré kvalitě.

Okolo svátku Všech svatých (1. 11.) jsem slyšel odlétat divoké husy na jih jako předzvěst blížící se zimy. A skutečně. Zatímco ještě první polovina měsíce přinesla poměrně teplé počasí s dozvuky babího léta, druhá polovina listopadu přinesla už změnu. Od 17. 11. nastaly celodenní mrazy a 20. 11. napadl první sníh. Ten sice dlouho nevydržel a během tří dnů roztál, nicméně po krátké oblevě začalo znovu mrznout, takže závěr měsíce byl už hodně studený. Pokud se týká srážek, zařadil se i listopad mezi suché měsíce, vždyť jejich celkový úhrn u nás nepřesáhl 21,5 mm, což nepředstavuje ani 50 % dlouhodobého normálu.

Prosincové počasí připomínalo letos houpačku, když se poměrně v rychlém sledu střídaly chladné a teplejší dny. Naši předkové tvrdili, že prosinec je „dítětem celé zimy“. Teprve leden a únor 2019 nám ukáží, zda celá zima bude natolik nestálá, jak naznačil prosinec, nebo zda se vyskytnou období, kdy sníh hned neroztaje. Nejchladnější den měsíce jsme zaznamenali hned 1. prosince s průměrnou teplotou necelých – 6 °Celsia. Naopak nejtepleji (s průměrnou teplotou okolo +3 °Celsia) bylo ve dnech 8., 9., 22. a 23. 12. Dostavilo se i mikulášské oteplení a posléze i tradiční vánoční obleva. Avšak Boží hod vánoční (25. 12.) přinesl mírné ochlazení a poprašek sněhu. Závěrem prosince opět změna – oteplení, i když 30. 12. se střídaly přehánky deště se sněhem.

Ačkoliv se rok 2018 zařadil znovu mezi suchá léta, můžeme zároveň konstatovat, že byl velmi úrodný, což se nedá říci o letech předcházejících. Prostě urodilo se všeho mnoho nebo dostatečné množství. Ve srovnání s rokem 2017 byl rok 2018 na vodu přece jen chudší (675,5 mm srážek). Nezvykle teplé jaro urychlilo vývoj vegetace o dva až tři týdny, takže ovocné stromy stačily odkvést už během dubna. Zatímco loňský rok byl velmi hubený, pokud se týká úrody ovoce, letošní (2018) sklizeň byla většinou nadprůměrná, takže pod tíhou plodů často praskaly a lámaly se větve stromů. Vše začalo už ranými

třešněmi, které dozrály po 20. květnu. Postupně dozrávaly pozdnější druhy třešní, takže nebylo možné je ani včas sklízet. Třešňová sezóna letos skončila na začátku července. Již okolo 10. června začaly dozrávat zahradní maliny a o něco později se objevily první zralé borůvky. Nadúroda borůvek po předchozích hubených letech byla asi ponejvíce ovlivněna tím, že v době jejich kvetení a po odkvětu se již nevyskytly žádné mrazy. Už ke konci července začaly dozrávat rané švestky a mirabelky a objevila se i zralá letní jablka (žňovky). Brzy v srpnu začaly sládnout hrušky máslovky a vyskytlo se na nich hodně včel, vos a sršňů. Také hrušně byly doslova obsypány plody, což se týká rovněž některých druhů jabloní. Jak už jsme naznačili, byla velmi bohatá úroda švestek, takže bylo možno z nich uvařit povidla, ale většina stejně skončila v sudech.

Rovněž vlašské ořesáky dávaly velmi bohatou úrodu. I včelaři zaznamenali poměrně dobrý rok, i když prý z jara to tak nevypadalo. 1 kg medu stálo průměrně 150 Kč. Kvůli suchému létu se sklídilo méně sena, protože travní porosty byly poměrně řídké a druhá seč většinou nenarostla. Podobně jako vloni začaly houby růst až během měsíce září. Rostlo hodně bedel, žampionů a jiných letních hub, včetně suchohřibů. Houby jsme nacházeli v lesích ještě na začátku listopadu. Suché a teplé jarní období se velkou měrou podepsalo na poklesu hektarových výnosů u ozimých obilovin. Jak už jsme se zmínili, sucho rovněž zapříčinilo nižší produkci zelené hmoty u trvalých travních porostů, především v Čechách, ale i v našem kraji. V celostátním měřítku se urodilo také méně brambor, i když v našem kraji byla úroda brambor poměrně dobrá.

Život vojenský (dodatek)

Rudolf Mík, Luboměř

Pronásledování

Pro přestupek proti rakouské vládní moci byli potrestáni z naší obce žalářem na Mírově: Mořic Kočtář, narozený v r. 1844, bytem na č. 81 a Karel Biskup z č. 71, naroz. v r. 1894.

Mořic Kočtář zvolal při vyhlášení války se Srbskem v hospodě č. 22 u Tomáše Klézla: „Ať žije Srbsko!“ Hospodský ho udal.

Karel Biskup řekl jen nepatrné slovo v Jakubčovicích v práci při rozhovoru s Němci. Byl za to udán a na Mírově vězně.

Za podobnou věc byl trestán Rudolf Klívar z Horních Mlýnků. Za podobnou věc byl trestán krejčí Král (Valach) ze Spálova. Řekl v hospodě č. 66 u Karla Růžka: „Němci jsou barbaři proto, že potopili civilní loď Lusitányi.“ Von Růžek ho udal. Češi byli tenkrát ohromně slídění a od Němců trestáni.

„Velká voda kameny v řece převaluje!“

Fr. Palacký: Nepovzneseme-li ducha národa našeho k vyšší a ušlechtilější činnosti, nežli jest u sousedů, neuhájíme konečně ani přirozeného bytu svého.

Rudolf Mík

V roce 1914 zavezli nás zajatce české národnosti až na Sibiř ku mongolským hranicím. V r. 1916 zavezli nás na frontu zákopy kopati, aby nás dostali do čs. legií. Slibovali nám hory doly, když se do legie přihlásíme. Raději jsme při mizerné stravě kopali za frontou zákopy a do legie jsme nešli. V Tambově přišel za námi jeden továrník (Čech). Nabádal nás do legií. Že jsme vstup odepřeli, jmenoval nás vlastizrádci. Po válce prý místo pro nás v Čechách nebude. Tak byli mnozí pánové hladní na naše životy. Největší nátlak byl na nás v r. 1917 po legionářské bitvě u Zborova. Tam řady legionářů od kulometu velmi prořídly. Dostali za chrabrost od generála Brusilova pochvalu. Od Kerenského byl jim povolen nábor zajatců k legii. Ani v daleké Sibiři nebyli jsme v bezpečí. I tam nás kapitalisté našli.

Hanácké přísloví před útokem:

Budó-li tam (tj. v zákopech), cónveme. Nebudó-li tam, zhorta na ně!“

K o m e d i e. V roce 1922 nalezena byla v kapli Boží muka rozbitá porcelánová soška P. Marie. Byla asi 20 cm vysoká. Nastal ve farnosti velký rámus. V neděli ukazoval rozbitou sošku p. kaplan Alois Hanzelka lidem v kostele při kázání z kazatelny. Dojemnými slovy, že P. Maria nemá na tomto světě pokoje, staré robečky rozplakal. Netrvalo dlouho, šlo jednou v neděli odpoledne velké procesí ze Spálova s knězem a hudbou varhaníka Ant. Šimy; nesli novou sošku P. Marie do kapličky Boží muka. Tam se všichni za pachatele vroucně pomodlili. (Podezření bylo na jednoho pokrokového učitele, který chodil do Luboměře ku zábavám.) Později se vyklubalo, že to byli zbožných rodičů kluci, při pasení krav u Božích muk. Hned byl klid.

Když v r. 1916 poshazovali vojáci zvony z věže ve Spálově a v Luboměři, vzali mosazné svícny, lampy a píšťaly z varhan, p. farář ani nepípnul.

Paměti z vojenského života Rudolfa Míka z Luboměře

Za světové války 1914 – 1918 kozácký gefreiter Gučkov utratil sedm Germánců. Jeho fotočka byla v Rusku na papírových škatulkách. Byly tam též obrazy zjevení P. Marie u jednoho ruského pluku na frontě.

šlo jednou v neděli odpoledne velké procesí ze Spálova s knězem a hudbou varhaníka Ant. Šimy; nesli novou sošku P. Marie do kapličky Boží muka. Tam se všichni za pachatele vroucně pomodlili. (Podezření bylo na jednoho pokrokového učitele, který chodil do Luboměře ku zábavám.) Později se vyklubalo, že to byli zbožných rodičů kluci, při pasení krav u Božích muk. Hned byl klid.

Když v r. 1916 poshazovali vojáci zvony z věže ve Spálově a v Luboměři, vzali mosazné svícny, lampy a píšťaly z varhan, p. farář ani nepípnul.

Paměti z vojenského života Rudolfa Míka z Luboměře

Za světové války 1914 – 1918 kozácký gefreiter Gučkov utratil sedm Germánců. Jeho fotočka byla v Rusku na papírových škatulkách. Byly tam též obrazy zjevení P. Marie u jednoho ruského pluku na frontě.

Slova královny Sibly (kap. IV, VI): Chceš-li ten či onen národ z temna vysvoboditi, chceš-li mu dát světlo, pak běž k němu s otevřeným srdcem svým a promluv k němu a máš-li příčinu, pouč a snad i pokárej! Ale pro Hospodina „Nezabíjej!“ (Příkázání 5). Téměř dva tisíce let v té době uplyne od narození Mesiáše, téměř dva tisíce let budou národové o jeho učení přemýšleti a přece budou povahově horšími nežli lidé, kteří čtyři tisíce let před nimi žili!

Slova apoštola Petra: To předem vězte, že v posledních dnech přijdou s posměchem posměvači. Ti budou žít podle vlastních hříšných žádostí a říkati: Kdepak je ten jeho zaslíbený příchod? Očekáváme však jeho zaslíbením nová nebesa a novou zemi, kde bude přebývati spravedlnost. (2P 3:3, 4, 13)

Životopis vojenského života od roku 1913 – 1919

Narukoval jsem k vojsku rakouské armády v říjnu 1913 do Olomouce k 54. pěšímu pluku ke 10. setnině, která byla ubytována v jezuitských kasárnách. Velitel pluku byl oberst Josef Hrozný Edler von Bojemil. Velitel setniny hejtman Borč (uměl dobře česky). Druhý důstojník u setniny oberleutnant von Ulman, Němec, česky ani nerozuměl. Třetí důstojník leutnant Futter, ten česky dosti uměl. Většina vojáků u pluku byla národnosti české.

Oděv byl u našeho pluku modrý s jablkozeleným vyložením. Hodnosti vojenské byly označeny hvězdičkami na límcích. Výzbroj: pětiranová opakováčka, bajonet a na zádech tornysta (torna).

Ve všem udržována byla kázeň přísná a pořádek. Jídlo bylo dosti dobré. Denní plat měl pěšák 6 krejcarů. Do kostela v neděli ku Marii Sněžné chodily setniny dle pořadí střídavě. Ke sv. zpovědi jednou za rok na Velikonoce, a to s přinucením, pod dozorem důstojníka.

Při vojenském cvičení a ve službách užívalo se jen němčiny. Na cvičení se chodil na Salcergut, Emvelopu a k Neřetínu na cvičiště. Po zavraždění následníka trůnu začal býti neklid. Žňové dovolené byly zaraženy. V červenci jeli jsme z Olomouce do Mariánských Hor k Ostravě utišiti nepokoje dělnické. Dokud jsem byl v Mar. Horách, byla vypovězena válka Srbsku. Ohlášeno nám to bylo ještě téže noci, na což jsme museli provolat „Hurá!“ Hned na druhý den odjeli jsme do Olomouce. V Olomouci jsme obdrželi válečný šedý oděv, bodáky se nabrousily a čekalo se, jak to dopadne s tím Rusem.

Večerní vycházky byly vojsku v městě zakázány. Dívali jsme se na město z oken kasáren. Měšťané pořádali v ulicích průvody večer. Nejprve asi dvakrát Němci se hnali po ulici a řvali nadšeně proti Srbsku. Čechové šli též jednou průvodem městem, ale ti zpívali mírně „Kde domov můj“. Bylo nám hlášeno, že odjedeme na hranice Ruska. Leutnant Futter toho velmi želel, že nemůžeme jíti na pomoc kamarádům na hranice Srbska, kteří jsou již v boji.

Dne 2. srpna ráno o 5. hodině byl náš celý pluk seřazen k odjezdu na náměstí mezi kasárnami Špitálskou a Jesuitskou. Vojenská hudba zahrála před pl. praporem truchlivý kus, až někteří vojáci zaslzeli. Pak se šlo za pochodu hudby na nádraží. Tam jsme čekali dost dlouho, než jsme mohli nasednout. Po nasedání jeli jsme až do Osvěčína v Haliči. Tam jsme byli umístěni v barákách dřevěných u řeky Sánu. V té řece jsem se též koupal. V Osvěčíně byla k nám přidělena rezerva (záložníci). Sešel jsem se tehdy s některými záložníky od našeho pluku ze Spálova. Byli jsme na náměstí v Osvěčíně všichni známí v hospodě: Peprna Emil, Zelc Tomáš, Knop Alois, Kleval Pepš, Klevar Kliment a jiní.

U Osvěčína měli jsme na pastvisku vojenské polní cvičení. Plukovník Rada měl k nám proslov, že se nemáme báti války, že pro každého není kulka ulitá. Vojsko bylo společně i v kostele osvěčínském. Při mši svaté hrála naše vojenská kapela olomoucká. Nedaleko Osvěčína jsou Brožkovice, tam jsme kopali též zákopy.

Dne 10. srpna nasedali jsme do vlaku a jeli jsme až do Rozvadova. Za Rozvadovem nebylo daleko na hranice ruské. Byli tam již naši huláni, kteří měli nadělané již v polu na louce boudy z chvojí. Ukazovali nám již šavli a čepici, kteréžto věci ztratili na hlídce prchající před nimi kozáci.

U Rozvadova směrem ku hranicím bylo viděti první válečný smutný výjev, že náš hejtman Borč nechal od saperů zničiti domky stojící na louce, abychom měli volný terén při střelbě na nepřítele. Lidé se smutně ubírali z těchto domů s tím, co s sebou unést mohli směrem k Rozvadovu. Jedna ženská si lehla na žel. kolej a byl jí konec.

Byl jsem u 1. čety, která obdržela službu výzvědnou. Překročili jsme hranici 13. srpna, která byla ohraničena příkopem a stál tam ruský a rakouský orel. Šlo se pořád lesem dále do vnitrozemí Ruska. Mezi lesy byla hájovna a rybník, uviděli jsme u hájovny tři ruské

kozáky, pustila se na ně střelba, ale oni zmizeli v lese. Šli jsme dále, přišli jsme do velké dědiny na ruském území, právě šli lidé z kostela. Udiveně se na nás dívali. Za vesnicí udělali jsme si na návrší zákopy a jistý počet mužů zůstal v zákopech na stráži, ostatní šli kupovat do dědiny živnosti, strhla se v polu střelba. Naše stráž střílela na kozáky, kteří jeli proti stráži. Běželi jsme rychle z dědiny stráži na pomoc. Přišli jsme na místo, kozáci byli již pryč. Nastal neklid. V noci na stráži v zákopech jsme i usnuli. Ve tmě po polích bylo slyšet frkati jízdní koně. Druhého dne přidělili k nám jednu škadronu vídeňských dragounů a táhli jsme společně dále vpřed vpravo, proti městečku Krasniku. Šli jsme asi dvě hodiny lesem a polem. Najednou jsme uviděli před námi silnici a u lesa vpředu tři kozáky, před námi asi jeden kilometr. Kozáci nás uviděli, klidně sedli na koně a jeli po silnici dívaje se na nás. Kozáci pak v údolí zmizeli a my šli dále vpřed. Přišli jsme až k jednomu dosti širokému údolí. V údolí vlevo byl les. Vzadu na druhé straně údolí též lesy. Zpozorovali jsme najednou ve všech lesích před námi kozáky. Lehli jsme v řetězu na poli, kde byl bob. Dragouni zůstali v lese za námi. Z údolí z lesíka pustili se tři kozáci na koních proti nám. Oberleutnant náš dal rozkaz, aby střelci s vyznamenaním začali střílet na kozáky, vzdálenost byla odhadnuta na 1 600 kroků. Spustili jsme střelbu, i ti bez vyznamenaní, a hned jeden kůň běhal po poli bez kozáka. Ti druzí dva vjeli zpět do lesíka kostatním.

Rodopisná kronika

NAROZENÍ

28. 12. 2018	Andrea Gebauerová, matka Beatrice Čekajská, otec Josef Gebauer, Luboměř 58
9. 3. 2019	Mia Mergentalová, matka Aneta Mergentalová, otec Zbyněk Mergental, Heltínov 1
18. 3. 2019	Šimon Bednarski, matka Zuzana Ambrožová, otec Martin Bednarski, Luboměř 128
	chybí Karel Anděl, Luboměř – doplnit údaje by měla p. Šustková

SŇATKY

11. 5. 2019	Daniel Šustek, Spálov 142 a Markéta Zástěrová, Brno

ÚMRTÍ

11. 5. 2019

Žofie Levová, Luboměř 6

ZÁZNAMY

(Záznamy zpracovali : Jaroslava Šustková, Jarmila Mazáčová, Jiří Vlček)

PROSINEC 2018

2. 12. **Spálov** – v 10 hodin dopoledne se v obřadní síni úřadu městyse uskutečnilo vítání občánků. Paní starostka přijala do svazku obce tři holčičky: Terezku Pečeňovou, Kristýnku Šmatelkovou a Jolanku Vodičkovou.
2. 12. **Spálov** – 1. adventní neděle – nový církevní rok. Při mši svaté bylo žehnáno adventním věncům, které si do kostela přinesli farníci. V adventní době budou vždy v pondělí, ve středu (7.15) a v pátek (17.30) rorátní bohoslužby v místním kostele. Ve dnech 7. – 9. 12. adventní duchovní obnova, vedl ji P. Lev Eliáš, OFMCap.
- Letos již podruhé v našem městyse proběhlo o první adventní neděli slavnostní rozsvěcování vánočního stromu v parku před zahradnictvím s účastí sv. Mikuláše, anděla a čertů. Školní děti si připravily kulturní vystoupení a malý vánoční jarmark. Kromě perníčků a dárků pro děti byli i četní hosté obdarováni punčem.
5. 12. **Luboměř** – po vsi chodil opět Mikuláš s čerty a andělem, který hodným dětem naděloval za písničku či básničku různé dárky. Družinu po vsi vozilo mikulášské spřežení.
7. 12. **Luboměř** – v zasedací místnosti obecního úřadu proběhlo druhé zasedání zastupitelstva obce, na kterém zastupitelé schválili např. prodej části obecního pozemku, rozpočtové provizorium na rok 2019, finanční dar pro Záchranou stanici v Bartošovicích, či dotaci pro Charitu v Odrách. Zastupitelstvo také vydalo nový řád veřejného pohřebiště a svůj jednací řád, kterým se bude řídit.

9. 12. **Spálov** – ZUŠ, SRPŠ a Klub přátel ZUŠ Odry pořádaly v kostele sv. Jakuba Adventní koncert od 15 hodin. Vystoupily hudební a pěvecké soubory složené ze spálovských a oderských dětí. Všichni jsme se s chutí zaposlouchali do vánočních písní a koled. Velmi působivé bylo vystoupení 15členného houslového souboru a také pěveckého souboru ZUŠ. Vstupné dobrovolné, hosté ze Spálova a z Oder zaplnili kostel.
11. 12. **Spálov** – v obřadní místnosti úřadu městyse se v 18 h. konalo 2. jednání zastupitelstva za účasti 7 zastupitelů a 8 občanů. Program: příspěvek na provoz a posílení mzdových prostředků na rok 2019 pro ZŠ a MŠ Spálov ve výši 2 400 000 Kč, poskytnutí finančního daru ČSOP v Bartošovicích ve výši 3 000 Kč, účelová dotace Charitě Odry 15 000 Kč, uzavření veřejnoprávní smlouvy o výkonu působnosti při povolování kácení dřevin a náhradní výsadbě mezi městem Odry a městysem Spálov, uzavření smlouvy na zajištění svozu odpadu mezi městysem Spálov a Ekoltes Hranice, navýšení ceny za 1 ks popelnicového lístku na 90 Kč, plán inventur k 31. 12. 2018 a rozpočet na rok 2019. Podání žádostí na opravu komunikace, opravu hřbitovní zdi a úpravu prostranství u pomníku padlých. V závěru – odměňování zastupitelů a plán svatebních obřadů v roce 2019.
19. 12. **Spálov** – právě v tento den uběhlo přesně 100 let od uzákonění 8hodinové pracovní doby u nás. Byl to velký přelom, protože ještě v 18. stol. pracovali dělníci i 16 h. denně, v 19. stol. 14 h. a před I. svět. válkou 12 hodin denně. Až do roku 1905 bylo volno v neděli, po válce také v sobotu odpoledne.
22. 12. **Spálov** – skautský oddíl pozval všechny zájemce na poslední sobotu v adventu do parku na „Zpívání koled“ s hudebním doprovodem. Zájem a účast veřejnosti byla vyšší než vloni.
23. 12. **Luboměř** – luboměřské děti ve spolupráci s obcí navštívily před Vánocemi nemocné a osamělé občany z Luboměře.
Luboměř – luboměřští skauti a skautky roznášeli zájemcům po obci také v letošním roce betlémské světlo.
Luboměř – v zasedací místnosti úřadu se uskutečnil 1. ročník kuchařského utkání o nejlepší bramborový salát roku. Ve velké

konkurenci se vítězem stal salát od paní Lucie Ambrožové. Akce se zúčastnil hojný počet návštěvníků, kteří přišli ochutnat a podpořit své známé i kamarády.

23. 12. **Spálov** – dvou až tříčlenné skupinky místní organizace skautů roznášely v sobotu do domů v předvánoční době před Štědrým dnem betlémské světlo dovezené ze Svaté země. Betlémské světlo je symbol naděje a přátelství. Občané si pak z plamínku světla mohli zažehnout svíčky na vánočních stromcích. Z betlémského světla byla zažehnuta i svíce v lucerně umístěné na kamenném kříži u pěti lip, která zářila po celou dobu vánočních svátků.
24. 12. **Heltínov** – v kapli Nejsvětější Trojice tradičně zpívali místní obyvatelé za doprovodu houslí a kytary koledy u jesliček. Místní hasičky přichystaly malé vánoční občerstvení.
25. 12. **Spálov** – v 16.30 hodin v parku u vánočního stromu se potkalo mnoho občanů u živého betléma s vystoupením Smíšeného pěveckého sboru. Zazněly koledy a vánoční písně. Svatou rodinu ztvárnili manželé Janoštkovi se synem Toníčkem. Vybrané finance 8 330,-Kč byly věnovány nadačnímu fondu Betlém nenarozených. Akci s občerstvením připravil městys Spálov a získané finance také věnovali nadačnímu fondu.
25. 12. **Spálov** – místní sbor dobrovolných hasičů pořádal v úterý ve 20 hodin v sokolovně tradiční Štěpánskou zábavu s hudbou A-Band ze Studénky. Menu: guláš, vařené víno, káva, limo. Vstupné 80,- Kč. I v tomto roce byla účast velká, ale pořadatelé kapacitu omezili na 400 účastníků. Po špatné zkušenosti s chováním mladistvých na Kateřinské zábavě kontrolovali po zaplacení vstupného stáří mládeže a barevnými pásky odlišili hosty od 15 do 18 a nad 18 let. Pořadatelé organizaci zábavy velmi dobře zvládali.
30. 12. **Spálov** – městys Spálov a hokejisté uspořádali v NJ pro rodiče s dětmi VÁNOČNÍ BRUSLENÍ. Odjezd autobusu v 9.30, platilo se jen za dopravu. Zájem převyšoval počet míst.
31. 12. **Spálov** – v pondělí odpoledne na Silvestra uspořádal divadelní spolek „Dolňáci“ již IX. ročník silvestrovského hokejového duelu Dolňáci versus Hornáci O putovní pohárek. Silvestrovská zima se stejně jako v předcházejících letech opět příliš nevydařila, proto se

zápas uskutečnil s míčkem na dlažbě na „Panské zahradě“. Každým rokem je větší účast fanoušků, kteří hlasitě podporovali svůj KONEC. Podával se punč pro dospělé i pro děti. Vítězem utkání se stalo družstvo Hornáků.

31. 12. **Spálov** – na Silvestra, a také o den dříve, se už od večerních hodin jednotlivě ozývaly petardy a o půl noci se rozzářila obloha nad obcí desítkami světelných raket na uvítání nového roku 2019. Letošní oslavy byly klidnější.

LEDEN 2019

12. 1. **Luboměř a Heltínov** – druhý lednový víkend roku 2019 se v našich vesnicích uskutečnila tradiční Tříkrálová sbírka, kterou pořádá Charita z Oder. Po vesnici chodily čtyři skupinky koledníků. Koledníci zpívali, hráli a za své koledování dostali nejen finanční příspěvek, ale také malou odměnu ve formě sladkosti či ovoce. Výtěžek v celkové výši 16 281 Kč (z toho Heltínov 2 760 Kč) putoval na podporu charitního díla v ČR a na humanitární pomoc.
12. 1. **Luboměř** – do sálu Lidového domu byla od 15 hod. svolána výroční valná hromada SDH Luboměř. Večer následoval tradiční hasičský ples. K poslechu a tanci hrála hudební skupina PHS. Nechyběla bohatá tombola a zábavné taneční vystoupení STARDANCE. Vstupné 60 Kč.
12. 1. **Luboměř** – myslivecké sdružení Královec uspořádalo první letošní leč, na které se podařilo ulovit šest divokých prasat. Hostina se konala v zasedací místnosti zdejšího obecního úřadu.
12. 1. **Spálov** – sdružení české katolické Charity Odry uskutečnilo v sobotu dopoledne Tříkrálovou sbírku 2019. Domácnosti v obci navštívilo šest skupinek Tří králů, kteří nad hlavní dveře domu posvěcenou bílou křídou napsali K + M + B, což znamená Christus mansionem benedikat – Ať Kristus žehná tomuto domu. Vedoucími jednotlivých skupinek byli Magdaléna Holíková, Kristýna Miková, Denisa Honišová, Václav Mik, Miloslav Chytil a Ludmila Dudová. Ve Spálově skupinky skautů vybraly celkem 45 041 Kč. Pohoštění pro koledníky připravily Ilona Zálešáková a Františka Šmatelková.

Akci zorganizovala paní učitelka MŠ - Bc. Jana Herzogová.

19. 1. **Heltínov** – Sbor dobrovolných hasičů Heltínov pořádal v hasičské zbrojnici svoji výroční valnou hromadu.
19. 1. **Spálov** – fotbalisté TJ nás pozvali na Sportovní ples, který se pořádal od 19 hodin v sokolovně. Hudba Domeza Hranice, vstupenka a místenka 100,- Kč, místenky bylo možné zakoupit v předprodeji. Program: vystoupení tanečního kroužku ZŠ, ukázka klasických tanců, překvapení mužů TJS, barmanský koutek, slosování o ceny. Účast hostů byla průměrná.
26. 1. **Luboměř** – luboměřští myslivci prodávali na obecním úřadě v rámci mysliveckého plesu zvěřinový guláš.
26. 1. **Spálov** – myslivecké sdružení Královec Spálov pořádalo v sobotu ve 20 hodin v sokolovně tradiční Myslivecký ples. K tanci a poslechu hráli Pospěchovi. Bohatá tombola a tradiční myslivecká kuchyně. Zvěřinový guláš, svíčkovou a pečeného divočáka bylo možné zakoupit od 18 hod. v sokolovně. Vstupné 60 Kč, účast okolo 100 hostů.

ÚNOR 2019

1. 2. **Luboměř** – zdejší mladí hasiči po roce opět zorganizovali pro širokou veřejnost na „pekařově“ kopci sáňkování. Zajištěno bylo i malé občerstvení.
9. 2. **Spálov** – Dětský maškarní ples „Na divokém západě“ se uskutečnil v sokolovně od 14 hodin. Ples pořádalo SRPŠ ve spolupráci se ZŠ a MŠ Spálov. Velká účast, vstupné dobrovolné a bohaté občerstvení.
22. 2. **Spálov** – ZŠ Spálov ve spolupráci se SRPŠ uspořádaly slavnostní zakončení KURZU SPOLEČENSKÉHO TANCE A CHOVÁNÍ v sokolovně od 20 hodin. Hudba Sunset, vstupné dobrovolné. Jedenáct párů žáků 8. a 9. třídy a čtyři páry dospělých tanečníků předvedly své taneční kreace a společenské chování pod vedením tanečního mistra p. Petra Münstra z Hranic, úspěšná společenská akce.
23. 2. **Spálov** – místní organizace KDU-ČSL ve spolupráci s úřadem městysu uskutečnily v sobotu akci přípravy a prodeje domácích koblih. Koblihů smažilo od časného rána sedm žen, pět chlapů pomáhalo se

zaděláváním těsta. V kuchyni sokolovny se smažily koblihy z 30 kg mouky, asi 1200 kusů. Výrobky se prodávaly po 10 korunách a tentokrát se všechny koblihy během dopoledne nepodařilo prodat.

BŘEZEN 2019

2. 3. **Luboměř** - první sobotu v březnu se v obci uskutečnilo tradiční vodění medvěda s pochováváním basy a smažením koblih. Vodění medvěda opět organizoval Pavel Květoň společně s Janem a Davidem Šmatelkovými. Průvod veselých masek doprovázel koňský povoz, děti a hudba. Smažení masopustních koblih na OÚ zorganizovaly členky místního SDH pod vedením paní Zdeňky Ondřejové. Nasmažilo se více než 1000 koblih, které si lidé mohli od 8.30 hod. zakoupit na zdejším obecním úřadě. Cena jedné koblihy byla 7 Kč. Netradičně již odpoledne u obecního rybníku se mohli „draží pozůstalí“ rozloučit s basou na její poslední cestě. Smuteční řeč v podání „kněze“ Pavla Květoně jistě všechny smuteční hosty pobavila. Velká účast. Následovalo pohoštění masek na zdejším obecním úřadě.
2. 3. **Luboměř** - večer od 19.30 hod. uspořádali včelaři v Lidovém domě "Včelařský ples" s pestrým kulturním programem. Návštěvníci měli možnost zhlédnout vystoupení vicemistrů ČR ve společenských tancích, POLE DANCE – tanečníci na vertikální tyči či se zúčastnit tanečního rychlokurzu. Po půlnoci se losovala (nejen medová) tombola. Hudba v podání skupiny "ROXY". Připraveno bohaté občerstvení, vstup 70 Kč. Malá účast místních obyvatel.
2. 3. **Spálov** - sbor dobrovolných hasičů uspořádal v sobotu od 9 hodin tradiční vodění medvěda a pochovávání basy s veselým a početným maškarním průvodem (více než 30 osob). Po Spálově chodily, jako vždy, dvě skupiny s medvědem a maškarami. Průvody doprovázela spálovská dechovka a harmonikář pan Foltýnek z Teplic u Hranic. Večer v 18 hodin se před hasičskou zbrojnicí konal, za účasti občanů, tradiční obřad pochovávání basy a podávalo se masopustní občerstvení.
7. 3. **Luboměř** – v zasedací místnosti obecního úřadu proběhlo třetí

zasedání zastupitelstva. Zastupitelé schvalovali např. rozpočet obce na rok 2019, výkup pozemků pod nově zrekonstruovaným chodníkem, různé dary a dotace, spolufinancování obce na kotlíkových dotacích a jiné. Účast: 13 občanů.

9. 3. **Luboměř** - Dětský maskarní ples se, po přesunutí z 23. 2. 2019 kvůli vysoké nemocnosti dětí, konal 9. 3. 2019. Téma plesu bylo vodáci a námořníci aneb proužek je IN. Zpívalo se s kytarou, chytaly ryby, pralo prádlo, plavilo se v lodičkách i tancovala Makarena. V tombole si každý přišel na své a každá rodina si domů odnesla proužkovanou taštičku plnou překvapení a vodácký průkaz. Děti si užily spoustu zábavy a legrace, i když jen pluly a plavaly na souši. A při tom všem byla možnost se občerstvit dobrotami, které napekly šikovné luboměřské babičky a maminky. Samozřejmě párek v rohlíku a XXL chlebiček nemohl chybět! Účast byla veliká a výdělek slušný!
10. 3. **Luboměř, Heltínov** – velmi silný vítr, který v noci z 10. na 11. března zasáhl celou republiku, vyvracel v okolních lesích stromy, lámal větve, strhával krytinu ze střech domů či vyvracel ploty. Nefungoval rovněž el. proud.
10. 3. **Luboměř** – v neděli se na zdejším obecním úřadě vítali noví občané Luboměře. Starosta přivítal do společenství obce čtyři děti, z toho dva kluky (Karel Anděl, Vojtěch Ambrož) a dvě holčičky (Ema Sendlerová, Ema Králová). Program slavnosti si připravily děti pod vedením paní Kristýny Šmatelkové.
16. 3. **Spálov** – divadelní soubor Lojza z Oder zahrál v sokolovně politickou komedii z počátku dvacátých let minulého století s názvem Čaj u pana senátora. Vstupné 70 Kč, 120 hostů.
19. 3. **Spálov** – v 18 h. v obřadní síni úřadu městyse se konalo 4. jednání zastupitelstva, 7 zastupitelů a 4 občané. Program: poskytnutí finančních darů spol. DĚCKO NJ ve výši 10 000 Kč, klubu Zvoneček Odry 6 000 Kč, poskytnutí fin. dotace org. Junák 20 000 Kč, účelová dotace na činnost spolku TJ Spálov 140 000 Kč. Zastupitelstvo schválilo přijetí dotace z MSK na akci „Úprava veřejného prostranství u pomníku padlých“ ve výši 324 900 Kč. Městys Spálov, stejně jako obce a organizace v okolí, uzavřel Smlouvu o centralizovaném zadávání elektřiny v rámci sdružených služeb dodávky na 2 roky na

Českomoravské komoditní burze Kladno z důvodu neúnosného zdražování elektřiny u ČEZu.

16. 3. **Luboměř** – v zasedací místnosti obecního úřadu se uskutečnila dobročinná akce Montessori spolku Spálov – bazárek oblečení a hraček. Výtěžek z této akce putoval na rozvoj montessori pedagogiky v MŠ Spálov.
19. 3. **Spálov** – úřad městyse uskutečnil v pátek od 17 hodin v klubovně sokolovny již šestou akci k podpoře dětského čtení s názvem „Noc s Andersenem.“ Děti ve věku 5 až 15 let řešily úkoly formou her a zaposlouchaly se do předčítání z oblíbených knih. Každé dítě si přineslo spací pytel, karimatku, hygienické potřeby, polštářek, pyžamo, přezůvky a rozečtenou nebo oblíbenou knihu. Byla pro ně zajištěna lehká večeře a snídaně. Po snídani odcházelo domů 24 čtenářů. Organizaci akce má na starost p. Jana Tillová, pomáhala paní učitelka Krumpolcová a za rodiče p. K. Kubicová.
29. 3. a 30. 3. **Spálov** – v sokolovně se v průběhu obou dnů konal prodej předmětů ze sbírky Blešího trhu. Výtěžek činil 20 570,-Kč a byl věnován dětem z MŠ a ZŠ na jejich školní aktivity. Akci připravilo sdružení rodičů při škole a hlavními organizátorkami byly B. Váňová a J. Tillová. Sběr předmětů, pokladů z půdy, včetně oblečení a obuvi se na tuto akci konal ve dnech 26. a 27. března. Akce se i v letošním roce vydařila.

DUBEN 2019

2. 4. **Luboměř, Heltínov** – v odpoledních hodinách došlo k rozsáhlému požáru nedalekého lesa Bajchlovce. S požárem, který vznikl pravděpodobně při úklidu lesa, bojovalo celkem 17 jednotek a více než dvě desítky cisternových vozidel. S hašením ohně pomáhal také vrtulník.
5. 4. **Spálov** – TJ Spálov uspořádala v pátek v odpoledních hodinách výchovnou ekologickou akci pod názvem „Hodíme Spálov do pucu“, a tím podpořila ekologické uvědomění mládeže, dospělých a hlavně dětí, které se ekologii a ochraně přírody věnují intenzivně ve škole již od 90. let min. století. Akce se zúčastnilo na 80 účastníků. Vyčistili les a okolí v Dolečku, v Mlýnici a podél silnice od Suché až k Luboměři.

Posbírali 4 vlečky odpadu, hlavně plastů a 73 pneumatik, na vysoké náklady obce se tento odpad bude likvidovat. Ještě stále jsou v naší obci lidé, kteří považují les za popelnici!

5. 4. **Spálov** – ŘKF připravila týden před Květnou nedělí pro zájemce pout' do Svaté země v ceně cca 18 500 Kč a 300 USD. Poutního zájezdu, který by měl mít možnost prožít každý křesťan, se zúčastnilo 12 farníků a otec Zdenko.
6. 4. **Luboměř** – v zasedací místnosti obecního úřadu se uskutečnila zajímavá přednáška pana Jaroslava Pavlíčka – českého polárníka, svérázného dobrodruha a spisovatele. Celý svůj život se zaměřuje na výzkum v oblastech přežití v divočině a harmonického soužití člověka s přírodou. Hojná účast místních i přespolních občanů (cca 50).
6. 4. **Spálov** – úřad městyse uskutečnil sběr nebezpečného a velkoobjemového odpadu včetně elektrozařízení, firma Ekoltes Hranice provádí svoz odpadu a obec zaplatí za tuto ekologickou akci několik desítek tisíc korun.
7. 4. **Spálov** – už tradičně o Smrtné neděli se v obci konalo „Vynášení zimy ze vsí.“ Akci pořádal městys Spálov ve spolupráci se školou. Průvod účastníků s asi 55 smrtkami šel od školy směrem na dolní konec, kde Moreny spálili pod dohledem členů SDH. Průvod doprovázel hrou na housle pan Miloš Chytil. Tentokrát bylo teplo a sluníčko svítilo všem účastníkům.
7. 4. **Luboměř, Heltínov** – na Smrtnou neděli se vynášely ve vesnicích Mařený. Této tradice, která se u nás udržuje již řadu let, se zúčastnilo i díky pěknému počasí, mnoho dětí s rodiči.
9. a 10. 4. **Spálov** – v těchto dnech se konal zápis dětí do 1. třídy, a to jak do oddělení s klasickou výukou, tak s montessori výukou. Do klasické třídy bylo zapsáno 9 dětí, do 1. třídy nastoupí 10 dětí, do montessori třídy bylo zapsáno 13 dětí, které nastoupí do 1. třídy.
10. 4. **Spálov** – v 18 h. se v sokolovně konala schůzka pro zájemce o výměnu kotle, neboť od 1. září 2022 bude platit zákaz provozování všech teplovodních kotlů na pevná paliva, které neplní emisní požadavky dle zákona o ochraně ovzduší. Účastníci byli seznámeni s dotacemi, které jim poskytne MSK, a bezúročnou půjčku mohou na

základě žádosti získat od městyse Spálov. Specialistou na výměnu kotlů pro Spálov je Ing. Dušan Vahalík.

13. 4. **Luboměř, Heltínov** – obec Luboměř ve spolupráci s firmou EKOLTES Hranice, a.s. svázela nebezpečný a velkoobjemový odpad.
18. a 19. 4. **Spálov** – na Velký pátek a na Bílou sobotu o Velikonocích vždy ráno v 8 hodin a v poledne ve 12 hodin se nesl Spálovem rachot vydávaný řehtačkami a klepačkami. V kostele se nezvoní, neboť na Zelený čtvrtek zvony odlétají do Říma, a tak děti ohlašovaly čas tradičně po svém. O obnovení tradice se již sedmým rokem zasloužili spálovští skauti.
21. 4. **Spálov** – TJ Spálov, oddíl kopané pořádal v neděli od 20.30 h. Velikonoční zábavu v sokolovně. Hudba: Gradace, vstupné 60 Kč, občerstvení nealko, alko, guláš, vše se vypilo a snědlo. Zábavu navštívilo rekordních 534 platících účastníků (věk většinou do 20 let). Zdá se, že při vánočních a velikonočních zábavách naše sokolovna praská ve švech.

KVĚTEN 2019

1. 5. **Spálov** – jako každoročně i letos postavili místní hasiči u požární zbrojnice vysoký máj, který přechází nad vrcholem střechy budovy, zelený vrchol májky je ozdoben pestrými fábory a červeným praporkem.
1. 5. **Spálov** – městys Spálov pořádal zájezd do Kroměříže na zahradnickou výstavu Floria jaro Kroměříž, s programem: 9.00 – 12.00 zámek Kroměříž, prohlídková trasa VIA UNESCO – reprezentační sály, zámecká věž a Květná zahrada. Od 12.00 – 17.00 Floria Kroměříž – největší zahradnická výstava v České republice. Účast 33 lidí, cena vstupů 300,-Kč, doprava cca 120,-Kč.
1. 5. **Spálov** – CHRÁM OTEVŘEN PRO VŠECHNY, nejen pro turisty ve Spálově. Od května až do konce října 2019 je kostel sv. Jakuba otevřen vždy v sobotu a v neděli, v tuto dobu je v kostele průvodce, který vás seznámí nejen s historií kostela. Kostel bude otevřen také o státních svátcích od 13 do 18 hodin. Jste srdečně zváni na komentovanou prohlídku, nebo jen setrvání v tichu.
2. 5. **Spálov** – v mateřské škole se konal zápis dětí do montessori oddělení. K zápisu přišlo 15 dětí, bylo zapsáno 7 dětí.

4. 5. **Luboměř** - místní knihovna připravila pro všechny věkové kategorie zábavní odpoledne, kdy se společně hrály různé deskové hry. Pro zúčastněné bylo připraveno malé občerstvení. Velmi vydařená akce. Hojná účast dětí i dospělých.
4. 5. **Spálov** – ŘFS uspořádala první mariánskou sobotu na poutním místě Panna Maria ve Skále. Tradiční program začal v 17.15 modlitbou růžence a pokračoval modlitbou litaní k Panně Marii. V 18.00 byla slavena mše svatá. V případě nepříznivého počasí se toto slavení přesouvá do kostela sv. Jakuba ve Spálově. Zveme farníky na prožití tzv. májových pondělků spojených se slavením mše svaté a pobožnosti k Panně Marii. Každé pondělí v květnu chceme prožít v okolí naší farnosti.
5. 5. **Luboměř** - netradičně v sále Lidového domu se uskutečnila slavnostní mše svatá, a to u příležitosti svátku sv. Floriána – patrona všech hasičů (zdejší kostel je z důvodu oprav uzavřen). Zúčastnili se luboměřští, heltínovští a spálovští hasiči. Po bohoslužbě následovalo pohoštění. K poslechu i tanci hrála Spálovanka. Tradiční průvod od hasičské zbrojnice se z důvodu velmi chladného počasí tentokrát neuskutečnil.
7. 5. **Spálov** – v mateřské škole se konal zápis dětí do oddělení s klasickou výukou. K zápisu přišlo 8 dětí, zapsáno bylo 8 dětí.
11. 5. **Spálov** – v restauraci Na Hřišti se setkali spolužáci ZDŠ po padesáti letech od ukončení povinné školní docházky ve spálovské škole. Do 6. třídy tenkrát nastoupilo 42 žáků ze Spálova, z Luboměře, z Heltínova a z Lipné, proto byli rozdělení do dvou tříd A a B. Setkání začalo prohlídkou školy ve 13.00 hodin. Srazu se zúčastnilo 21 bývalých spolužáků. Vzpomínkovou akci připravily Eva Hegerová a Anna Pilátová.

12. 5. **Spálov** – druhou květnovou neděli od 15 hod. žáci školy a jejich rodiče společně oslavili na školní akademii v sokolovně Den matek. V programu vystoupili s pěkným programem žáci z mateřské školy. Ze základní školy se představili nejúspěšnější žáci z recitačních a pěveckých soutěží, již tradičně taneční kroužky Holky šoumenky a Dancing dolls. Rodinní příslušníci a hosté téměř zaplnili sokolovnu.
18. 5. **Luboměř** - v sobotu 18. května od 16 hodin se opět přidalo několik nadšenců k velké skupině mezinárodních kuchařů a zorganizovali 4. ročník Luboměřského festivalu jídla, a to v rámci květnového Restaurant Day. Předpovědi počasí sice dlouhodobě nepřály, přesto se na sobotu udělal krásný slunečný den. Své stoly opět prostřeli v parku, zasedací místnosti a kuchyni obecního úřadu. Sešla se krásná skupinka 13 lidí, kteří nabídli své výrobky. Návštěvníci tak mohli ochutnat grilované maso, langoše, domácí jogurty, sýry, saláty, nepočítaně druhů dortíků, řezů i zákusků a další. Vše mohli zapít čepovaným pivem, nealkem, zázvorovou limonádou či kávou.
19. 5. **Spálov** – ŘKF pořádala v kostele sv. Jakuba benefiční koncert, na kterém vystoupil smíšený pěvecký sbor AVE Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži. V 35 členném souboru vystupovali také dva studenti ze Spálovska – Václav Mik a Matěj Květoň. Mezi hosty byli také poslanci Parlamentu paní M. Šojdrová a pan M. Jurečka, ředitel uvedeného gymnázia a starosta Luboměře pan J. Vlček. Hosty přivítal otec Zdenko Vavro. Tento sbor zazpíval také na půdě Evropského parlamentu ve Štrasburku v říjnu 2018 v rámci připomenutí 100 let ČSR. Výtěžek z koncertu byl určen na opravu kostela sv. Vavřince v Luboměři.
23. 5. **Spálov** – Sbor pro občanské záležitosti při úřadu městyse Spálova připravil pro osamělé občany v důchodu posezení v 13.30 h. v sále místní sokolovny s tímto programem: zahájení, oběd, vystoupení žáků pod vedením paní učitelky Mgr. Kristýny Šmatelkové v doprovodu skupiny Kokeš, pak následovalo vystoupení paní Jitky Jakubíkové a pana Aloise Kubici. Účast 44 občanů ze 78 pozvaných.
25. 5. **Spálov** – v sobotu v 17 hodin odpoledne pořádal místní SDH tradiční kácení máje před hasičskou zbrojnicí. V zábavném programu vystoupily dívky z tanečních kroužků školy HOLKY ŠOUMENKY a DANCING DOLLS, nově se představila Bíč párty. Bezpečné kácení máje provedli členové sboru v převlečení za doprovodu dechovky Spálovanky. Prodávaly se alko i nealko nápoje a klobásy z udírny.

Počasí se vydařilo, diváci potleskem ocenili každé vystoupení na souši i na voděstávku.

24. a 25. 5. **Spálov** – Výsledky voleb do Evropského parlamentu, které se konaly v obřadní síni úřadu městyse:

zapsaných voličů: 710	volilo: 189	volební účast: 26,6 %
Strana	počet hlasů	procent
KDU-ČSL	54	29,2
ANO 2011	49	26,5
ODS	19	10,3
SPD	14	7,5
PIRÁTI	12	6,5
KSČM	10	5,4
STAN+TOP 09	7	3,8
ALTERNATIVA PRO ČR	5	2,7
ANO VYTROLLIME EU	2	1,1
ČSSD	2	1,1
ROZUMNÍ	2	1,1
MORAVANÉ	2	1,1
SOUKROMNÍCI	2	1,1
ROMSKÁ DEM. STR.	1	0,5
VĚDCI PRO ČR	1	0,5
PATRIOTI	1	0,5
HLAS	1	0,5
SVOBODNÍ	1	0,5

24. a 25. 5. **Luboměř** - Ve dnech 24. a 25. května se uskutečnili volby do Evropského parlamentu. V obci nejvíce hlasů (26) obdržela KDU-ČSL. Volební účast 27,27 %.
Počet voličů v seznamu celkem: 308

Jméno kandidáta	počet získaných hlasů
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lid.	26
ANO 2011	15
Česká pirátská strana	14
Svob. a př. dem. - T. Okamura (SPD)	7

Komunistická str. Čech a Moravy	6
Česká str. sociálně demokratická	4
Koalice STAN, TOP 09	4
Občanská demokratická strana	2
Strana nezávislosti ČR	1
ANO, vytrollíme europarlament	1
NE-VOLIM.CZ	1
HLAS	1
Moravané	1
Celkem	83

Pedagogové, zaměstnanci a absolventi ZDŠ Spálov v roce 1969

(Foto: archiv školy)

Čas letí jako bláznivý a nechytíme ho ani my ...

Letos už je to 50 roků, co jsme se loučili
se školou (v slzách, s rumem a kofolou).

Benefiční koncert pro kostel svatého Vavřince v Luboměři

Mgr. Marie Süsenbeková

V neděli 19. května 2019 proběhl v kostele sv. Jakuba Staršího ve Spálově benefiční koncert. Koncert pořádala Římskokatolická farnost Spálov a probíhal pod záštitou poslanců Parlamentu ČR Mgr. Pavly Golasowské a Ing. Mariana Jurečky. Jeho hlavním cílem, samozřejmě kromě prezentace nádherné hudby, bylo také finančně podpořit opravu kostela sv. Vavřince v Luboměři. Při vstupu do kostela ve Spálově bylo možno si prohlédnout fotografie z průběhu oprav luboměřského kostela. Vstupné bylo dobrovolné.

Pozvání přijal smíšený pěvecký sbor AVE Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži. Svým pestrým repertoárem zpříjemnilo nedělní podvečer asi 45 dívek a chlapců. Z místních zpěváků to byli Václav Mik ze Spálova a Matěj Květoň z Luboměře.

Programem provázeli dva studenti gymnázia. Samotný koncert školního pěveckého sboru AVE začal po 18. hodině. Po krátkém úvodu otce Zdenko Vavra starosta Luboměře přečetl zdravici paní Golasowské. Vystoupení bylo skvělé po všech stránkách. Zazněly skladby různých autorů, od 17. století po současnost. Pěvecký sbor zpíval česky, latinsky i anglicky. Sbormistr dr. Michael Korbička ukázal, že to se studenty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži opravdu umí. Slyšeli jsme nejen zpěv smíšeného sboru děvčat a chlapců, ale i hru na různé hudební nástroje. Celý program zpestřila dvě vystoupení klarinetu s doprovodem klavíru či varhan. O korepetice se postarali Mgr. Bc. Václav Večeře, Martin Jakubík. Zvláště na závěr byli všichni odměněni dlouhým radostným potleskem.

Otcem Zdenko Vavro a p. starostou Luboměře Jiřím Vlčkem byly předány drobné dárky všem, kteří se zasloužili o uskutečnění tohoto koncertu. Po skončení programu před kostelem zazpívali studenti a studentky ještě několik lidových písní. Poté se odebrali do místní základní školy, kde na ně čekalo občerstvení, které připravila paní Iveta Králová s manželem.

Výtěžek koncertu byl spočítán na 62 850 Kč, všem dárcům srdečné DÍKY! Poděkování patří také hlavnímu organizátoru koncertu panu Zdenko Vavrovi.

*Studentky a studenti
smíšeného pěveckého
sboru AVE
Arcibiskupského
gymnázia Kroměříž*

Před budovou školy ve Spálově roste, dnes již padesátiletý, tis obecný (Taxus baccata L.). Vzhled stromku tomu nenasvědčuje, ale byl vysazen k 50. výročí vzniku samostatného Československa v roce 1968. Tuto houževnatou a pomalu rostoucí dřevinu má naše obec ve znaku a je vyobrazen i na obecním praporu. Je hodnotnou a u nás chráněnou dřevinou. Tis je rostlina dvoudomá a jedovatá (kromě dužnatého míšku na semenu). Ve středověku se z tisového dřeva vyráběly luky.

(Foto a text: Jaroslava Šustková)